

ZDENKO BOŠKOVIC

Lažne priče i slike sretnog djetinjstva

Izdavač: Zdenko Bošković i CIDOM, Mostar

Jan Mennenstraat 15, 6088HX Roggel, Nederland

Tel.: ++31475491998; e-mail: gizenga57@gmail.com

Korektura i prijelom: Tibor Vrančić

Ilustracije: Pavle, Nikola i Zdenko Bošković

Drugo prošireno izdanje.

Sponzori:

Biblioteka:

CIDOM Centar za informaciju i
dokumentaciju Mostar

ZDENKO BOŠKOVIĆ

*Lažne priče i slike
sretnog djetinjstva*

*ZBIRKA PRIČICA I PJESAMA ZA
DJECU KOJA NE ŽELE DA ODRASTU*

Roggel, 2015.

PREDGOVOR

Ponekad ljudi žive u čudnim i teškim vremenima kada se život ne bi baš pravim životom mogao zvati. U jednom takvom momentu kad sve varljivo je, nestvarno se doimaju i priče o običnoj dječjoj sreći.

Proživjeti život od lijepih sjećanja ne može svako, jer na žalost mnogi se na ovom svijetu nemaju ničeg lijepog i dobrog sjetiti i za njih će ujkine pričice uvijek ostati daleke i nestvarne, lažne priče.

U ime svih koji u Lažnim pričama nađu i zrnce sebe i svoga posvećujem ovaj spomenar, onima što su meni i mojoj generaciji omogućili sjećanja na jedno djetinjstvo ljepše od sna.

S poštovanjem i zahvalom

Zdenko Bošković

u Roggelu, Nizozemska

14. 02. 2000.

PREPORUKA

Uvijek je lijepo kada pred očima zabisere niske lijepih stihova. Tako je i danas, kada mi u rukama svjetlucaju biseri iz rukopisa knjige „Lažne priče i slike sretnog djetinjstva“ autora Zdenka Boškovića iz Mostara/BiH, danas građanina Holandije. Opet osjećam radost i zadovoljstvo nove knjige, zavičaja i zaboravljenih običaja. Autor, Zdenko Bošković, ovim svojim drugim izdanjem „Lažnih Priča“, svoju maštovitost mudro i vješto prepušta bjelini papira i daruje nam svoje tanane vezove obojene bojama behara mostarskih bašta u rosnim jutrima aprila, podnevnim majske mirisima, nemirima uzavrelog mostarskog ljeta i sjetama sretnog djetinjstva.

Ovu svoju knjigu daruje prvenstveno djeci, ali i odraslima poklanja svoje zadovoljstvo koje zajedno sa čitaocima dijeli od početka do kraja knjige u kojoj se naizmjenično javljaju zanimljive priče/pričice i veoma dobri stihovi. Čitalac će bez oklijevanja poželjeti novo čitanje jer u svakom novom čitanju otkriva nove ljepote.

Bošković je pokazao da je zreo i veoma dobar pisac koji umije upravljati svojim mislima i zagolicati maštu svojim čitaocima. On, čini se tako, dijelom svoga bića, uvijek ostaje dijete sa svim svojim ranim radostima i bezbrigama. Ilustracije i slike koje se

smiješe sa stranica ove divne knjige samo upotpunjuju njen dobar sadržaj i čitaocu povećavaju radost čitanja i uživanja, tako da ga zadovoljstvo vodi stazama kroz maštovite predjele nevida sijući usput izgubljene i zaboravljane osmjehe.

Misao/rečenica koja se ponavlja uz svaku novu pjesmu/priču: „Sada, prvi put, zadnji put i nikad više....“ podstiče čitaoca na želju da čita dalje, dalje - sve do kraja, a kada stigne na kraj - da se na početak vrati zadovoljan i da ponovo traži one svjetlucave niske bisera sa početka ovog teksta.

Zato, svima onima koji uživaju u čitanju i koji žele otkriti nešto novo, nešto lijepo, preporučujem ovu dobru knjigu.

Na Paliću, januara 2015. Godine.

SIMO B. GOLUBOVIĆ

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD NE IZBRIŠE

Braco je bio moj dobar prijatelj koji je znao mnogo interesantnih priča, koje je on sam učinio lažnima, što su i kako su te priče nastale otkrio mi je još davno za tri klikera i deset pivskih čepova. „Lažne priče su one priče koje nije pisac napisao i ne stoje u knjigama i nisu toliko važne i ne moraju se pamtiti i uopšte im ne smeta ako neki dio ispustiš, a još manje kad dodaš nešto interesantno kod prepričavanja. Lažne priče su samo za pričanje“.

U j k i n e   l a ž n e   p r i č e

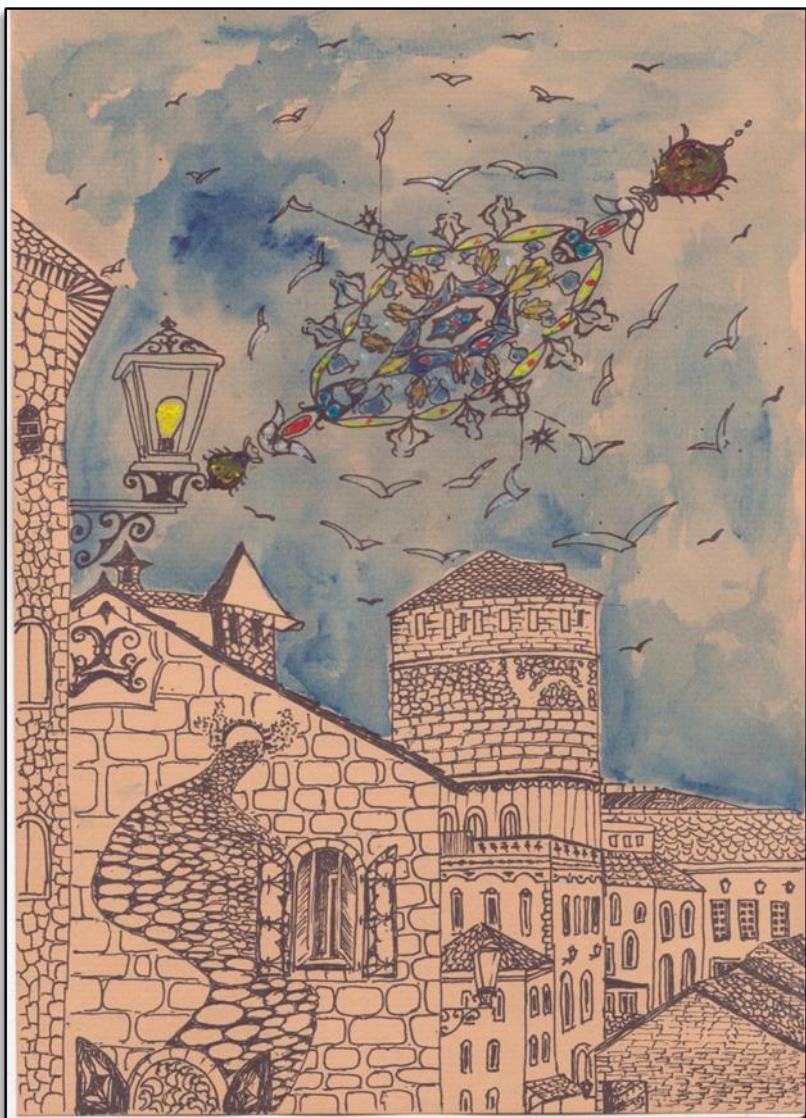
Jedne ljetne noći kad je trebalo spavati, a nama se kao i obično u takvim prilikama nije spavalo, „u nuždi“ kako po mom ujki i nastaju sve dobre i lijepе stvari, nastadoše Lažne priče. Naime kao i svake godine na početku ljetnog raspusta dodoše nam u posjetu rodice iz Sarajeva i rođaci iz Dubrovnika. Pošto taj dan bijaše jedan od vrelijih, baka nam ispred kuće prostre duševe po terasi pod vedrim nebom, da nam bude šire i prijatnije spavati.

Naš ujko je imao nezahvalnu ulogu da nas umiri i uspava i bio je zvijezda takvih večeri kada bi trebao duže nego obično pričati. Te noći kada ponestade pravih priča, a bi mu sigurno dodijalo ponavlјati stalno jedne te iste, nastadoše ujkine čuvene lažne priče, a poslije bogami i lažne pjesme. Sve jedna od druge lažnije da lažnije ne mogu biti.

„Ujko hajde još je'nu, moleni“, upitah tek što ujko bijaše završio jednu od Andersenovih bajki. Kao jeka u planini za mnom još pet glasova ponovi istu rečenicu. „A šta bi vi voljeli da vam pričam?“ uslijedi sasvim neočekivano kontra-pitanje kada smo mi očekivali početak nove priče. „Ujko, kako je nastao svemir?“ rekoh prvo što mi pade na pamet, a vjerovatno inspiriran onim što sam u tom momentu posmatrao - moćni zvjezdani svod iznad naših glava. „Hoćeš kratku ili dugu priču?“ „Kratku“, ne misleći rekoh nešto tek da odgovorim. „**Evo sad prvi put zadnji put i nikad više 1**“, izgovori on po prvi put magične riječi koje sam kasnije čuo sto puta pa nastavi. „Kako je nastao svemir. Kratka verzija. Bio jednom jedan Bog i on je svemir stvorio. Točka. Kraj priče“, reče on i zašuti. "Bog je stvorio svemir. Šta? Jel' ti to sva priča?" pokušah se buniti. „Sva“, reče on i

iako se nije smijao oči su mu se sijale i zubi bijelili u mraku. „Kratku si tražio, kratku si dobio, šta sad hoćeš?“ „Hajde onda dugu molim teeeeeee“, pokušah u ime svih. „Tražio si je'nu i bila je jedna, tražio si kratku i bila je kratka“, ostade on pri svojoj. „O ne pika tako. Hoću drugu“, počeh razmaženo skoro cviliti, shvativši da sam prevaren. „Spavat'!. 'Ajde nemoj da se naljutim, pa ne'š sutra nikakvu.“ To bi dosta, jer ujko je bio zakon. Ako on kaže: „Nema priče“, tačka. Nema priče. Ako kaže: „Spavat'!“, nema druge nego spavati. Kako uglavnom bijah svjestan svog krivog izbora i kako se više ništa nije dalo promijeniti, zaspah shrvan umorom jednog napornog ljetnog dana.

Braco je urednik jednog dječjeg časopisa i možda jednog dana neka od lažnih postane prava pravcata priča. Ko zna?

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

S a n i č

Ušuškan u zoru

Tražim u tišini moga čarobnog sobička

Ispod očnog kapka kraj divnoga sanićka.

Zavjet dadoh sebi

Da će sad ponovo polako usnuti

I dok san ne izsanjam neću se probuditi.

Ali gledaj čuda,

Ne sjećam se više ni slova ni retka

Noćas će da sanjam sanić iz početka.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

J o š   s e   s j e č a m

Odakle sam mostova nema više,
vode moćne igraju se lišćem,
bure vedre od neba duše.

Moj je sin našao kliker
samo toliko za tren dječje sreće
od kuda sam,
on neće biti.

Južnjaci su tu,
sunce je nad Nizozemskom,
a naše su duše kraj bistre vode,
oko je naše od druge ljepote.

Hengelo, Nizozemska, 1993.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

L j u b i m a c

Mogao sam imati kornjaču i hrčka, ptice,
papagaje,

ali ja sam želio ljubimca što laje.

Mogao sam imati i ribice zlatne,
premetače naše,

al' sam htio nekog da mi repom maše.

Bufi nije nikakav kućni ljubimac,
on čuva štalu, koze, kokošnjac.

Gospodar je šikara i šerif u kraju,
po lavežu lupeži dobro ga poznaju.

~

Napomena bitna djeco za vas važi:

On ne trpi radoznale, neznane i laži.

Zato se klonite djedovog imanja,

djedove se voćke ne beru prije branja.

Bofi nema pedigree, a ni rodni list,

ima bistre oči, u duši je čist.

Mama kaže vučjak, tata šarplaninac,

nije važno, baš me briga,

on je moj ljubimac

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

N e č u   u   v r t i ċ

Rekli su mi ljetos
ići ćeš u vrtić, čuvat' će te teta.
U vrtiću ti nema ni hape ni kreveta,
ostat' ćeš tamo samo osam sati
dok ti se mama sa posla ne vrati.

Izdrž'o jedva dva, tri dana
nisu mi prijali ni djeca, ni teta, ni hrana.
Smrš'o sam tako oko deset, dva'est grama
počela je tada porodična drama.
„Tačna je vaga”, rekao je dedo,
„Čuvat će ga ja, smršalo mi čedo”.

~

Neću u vrtić i sve vam je džaba,

niko meni ne zna kao moja baba.

Ja se mogu, jedini, dedi penjati po glavi,

jedini mu ja, smijem dirati šarafe,

on mi daje za sladoled i kad nema plate.

A moja baba za sebe je se slučaj,

moje je da jedem, ona će da kuha.

Mogu biti zločest, prljav, cmizdriti do zore,

al' me oni bezgranično vole.

Pa kad me drugi ruže, rekne im dedo:

„Barni me u oko, ne diraj mi čedo.“

Neću u vrtić i sve vam je džaba,

niko meni ne zna kao moja baba.

~

Baba je grom, a dedo je zakon,
šta god poželim sutra je na stolu,
samo pomislim, ne trebam da molim.

Zato i ja njih oboje, sve do neba volim

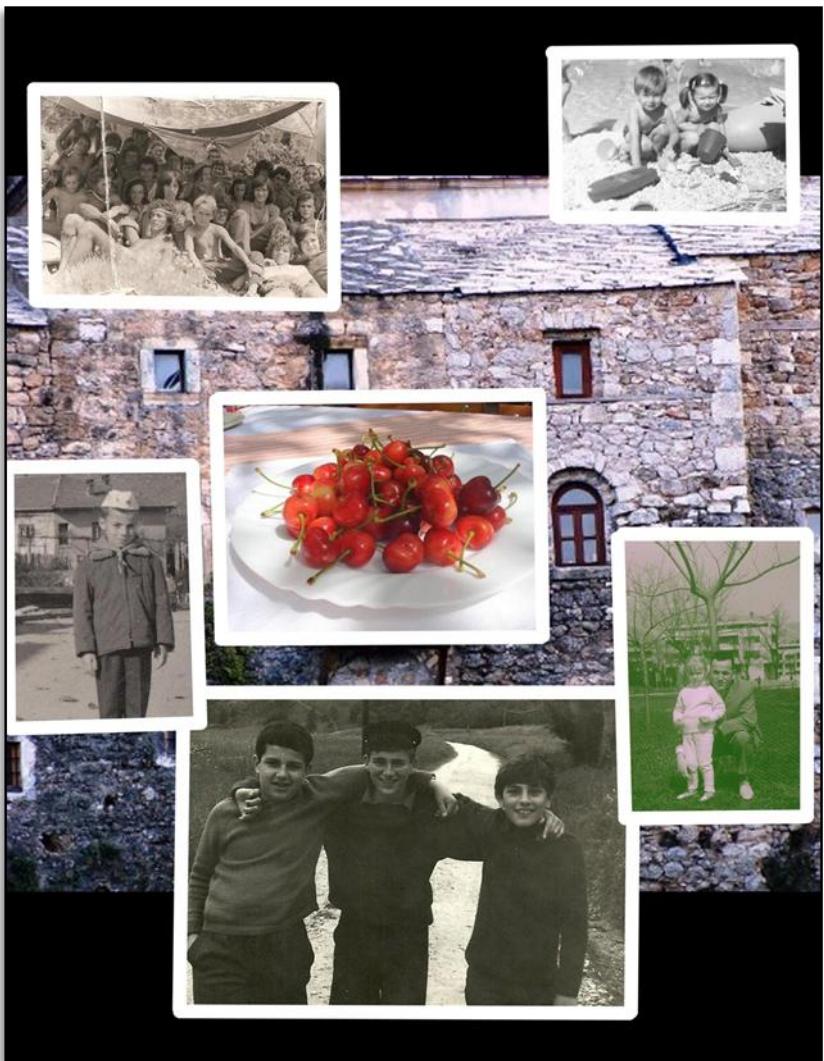
Tako je to bilo dok sam bio mali.

Naviko se, sad mi u vrtiću baš ništa ne fali.

Oko mene, rođeni, moja prava raja,
ali se bojim još većeg belaja,
ići će u školu i sve mi je džaba
neće mi pomoći ni dedo ni baba

Ići ćeš u školu sve ti je džaba

Neće ti pomoći ni dedo ni baba

**SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE**

Nikoline brojke

Nikola je bio pametan dječak i vrlo dobar đak, ali „račun“ ili „mala matematika“, u čije se tajne tek upućivao u prvom razredu, ne bi mu najljubljeniji predmet.

Zasigurno već znate za onaj trik kada neko biva upitan: „Jesi li ti pametan?“ pa taj neko odgovori: „Jesam“. Pa mu ti zadaš još nekoliko zbrojeva i onda ga zapitaš: „A šta sam te, ono, prvo pitao?“, a taj ko iz topa ponovi prvi upitani zbroj, usput zaboravivši na ono: „Jesi li ti pametan?“ Nikoli taj trik pade na pamet dok je radio domaći i pametan, kakav je bio, nije mu trebalo puno da se dosjeti i da pokuša: „Mama, jesli ti pametna?“ Mama je znala za trik, ali na postavljeno pitanje: „Mama jesli ti pametna“ mirno je potvrdila: „Jesam“.

Zabavljena spravljanjem ručka lakonski je rješavala zadane zbrojeve u iščekivanju onog završnog: „Šta sam te, ono, prvo pitao?“, zadovoljna što, kako joj se činilo, pravi svom sinčiću zadovoljstvo. Ali na kraju, za ovaj trik neuobičajeno duge liste zbrojeva uslijedilo je,

za nju veliko iznenadjenje kada Nikola reče: „Eto, gotovo je. Hvala mama“. „Zašto hvala i šta je gotovo?“ upita ona začuđeno.

„Zadaća, šta misliš da ja radim?“

Prvi put ona baci pogled u dnevni boravak gdje je Nikola sklapao završenu zadaću, shvativši tek tada Nikolin trik nad trikom.

Ona mu priđe, uze svesku i okrenu novi čisti list, rekavši: „Moj pametni, vrijeme je da napišeš zadaću, ali ovaj put bez pametne mame“.

Nikola je završio „velike“ studije matematike i jedan je od nastavnika čija predavanja studenti rado posjećuju, jer gdje je Nikola tu se i brojke smiju.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

N e d o s e ž n o

Na mjestu gdje sam čekao da odrastem
kome poklonih nadanja svoja
i htjenja da čovjekom hoću biti,
još linija horizonta stoji na istom mjestu
i kazuje granicu između
mora i neba
vazduha i hljeba
stvarnosti i želja.

Poklonih se ovoj spoznaji šutnjom
i vremenu priznah moć osmjehom

Roggel, 9. 09. 2011.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Neko

Svaki mig i dublji uzdah čine mi bol.

Kosti me gnjilo bole i mišići u vječnu grču,

prsti otekli za olovku i harmoniku,

sve što volim zamrlo je.

I iz grla se samo ropac otima i ječi ganga u potiljku.

Ipak zora će me oteti krevetu i snu daleku.

Miris svježa jutra i istrgnuta šparoga na dlanu.

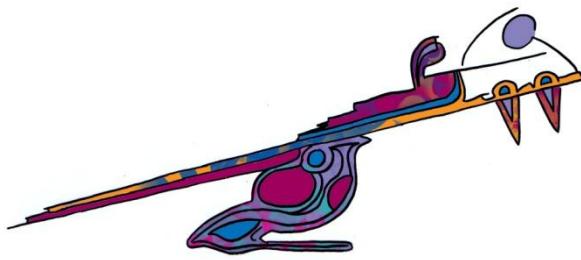
Bolni prsti obamrli, za smiješnu nadnicu,

kidisat će gladno.

Radost slobode u znoju okupana, na suncu proljetnu.

~

Djeca će opet za ovu moju muku
kupiti neku zapadnu tričariju.
Neka im bude, ovo je njihovo vrijeme,
i moje je lude noći Neko svojim životom plaćao

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Kred (o) a

Znao sam čudaka što slikao je ljepotu, sreću,
između redova svakodnevlja hvatao rosu na listu.

Sanjao umjeti naslikat prašinu u zraku
i osmjeh na nevinom dječjem licu.

Nije htio slikati zemaljske tafarele,
bezlične u beskonačnom redu.

Gledao je na pločniku svoje djelo, oblake na nebu.
U ruci je držao oružje moćno, bijelu kredu.

Roggel, na majčin dan 2011.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD NE IZBRIŠE

D e d i n a p l a ž a

Kada godine budu prekrile događaje, ljudi neki nestanu i Neretva nastavi teći, ostat će neke legende i neke tajne i neke priče neispričane. Jednu bih želio sačuvati od zaborava, ma kako bila bolna istina nastajanja jednog tako lijepog imena za još ljepše mjesto.

Gojku je bilo 12 godina kad se opet vratio svojoj babi u Vihoviće. Ratne godine koje je proveo u planini kod strica ostavili su traga na njemu. Planina je od njega napravila jakog, divljeg, nepovjerljivog i neukog momčića. Oca su ubile ustaše i neko ga je morao prehraniti. Eto preživio je, al' sve drugo što je trebao za život među ljudima i u gradu u slobodi, nije imao. A trebalo je ići u školu, slova učiti, postati neko, biti čovjek.

I krenuo je Gojko prvi dan i još mnoge naredne u školu, u kojoj srećom nije bio najmlađi, a hvala bogu ni najgluplji, al' mu djeca, okrutna kakva jesu, nisu mogla oprostiti njegove gaće od čoje koje mu je baba skrojila. I cijelim putem do škole i nazad, zbog tih gaća zvali su ga Deda. I nije njemu smetalo to što nema, već što ga zadirkuju ona djeca što imaju i čaću i

mater, i što im kuća nije gorjela. I onda je jedan dan proradila desnica što je nepogrešivo kamenjem vraćala ovce s krivog puta i bi razbijeno nekoliko čiferica. Zadirkivanje je prestalo, al' je ime ostalo, tako da se i on sam predstavljao njime - poniženje postade ponosom.

I u životu je s Gojom išlo na bolje, pa i sa školom, i sa zanatom, i s poslom. Samo u nekim dokumentima i na platnoj listi je još postojao neki Gojko Čvoro, koga su bliži zvali Goja, a sav ostali svijet i on sam sebe Deda.

Život je išao dalje i svaki dan na bolje. Rat je ostao daleko potisnut svakodnevicom. Goja je radio, kuću sagradio i dobio dva sina. A posao bijaše težak, noćne smjene u Žitoprometu i vrela ljeta tih godina, a djeca mala i nemirna. Tad bi Deda uzeo deku i jastuk te na Neretvu. I vazda na jedno te isto mjesto. Dolazila bi tu djeca i kupala se, pazila da Dedu ne bude jer će biti tranguzanja. Prolazile su godine, Deda je dolazio svaki dan, čistio i uređivao plažu. Već su i djeca od djece dolazila na Dedinu i znalo se ko šta i gdje more i smije. I bilo tu svačeg, al' se red morao poštivati, pa su stariji kao roditelji puštali djecu samu na Neretvu samo ako će na Dedinu. A ko ne sluša Deda mu je studio tranguzanjem. I tako malo po malo jedna pećina, jedno mjesto, dobi ime Dedina plaža ili jednostavno Dedinia.

Još je jedan rat prošao bez Dede, sklonio se, potucao po svijetu da ne ubija i da ne bude ubijen. Vratio se

jer sve što je video bez Mostara i Neretve nije mu na život sličilo. Ovaj put ga je čekala, srećom, cijela kuća i dobre komšije.

Predvečer sjedi on na klupi povrh Dedine, da uhvati svježa zraka, često sam uz Neretvu, i razmišlja o neumitnostima života, koji je bio kakav je bio. Šta ćeš?!

Prolaze gradska djeca obijesna i trgaju nedozrele šipke pa se njima gađaju. Deda ih samo šutke preko oka gleda. Nema više tranguzanja. "Neka djece, neka, nek' trgaju, samo da ne lome grane. Rodit će šipci dogodine, a i oni će opametiti". A da znaju ko je Deda ne bi ni ove godine.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

Guske

Jato u klinastu stroju,
svita na putu do ljeta
graknu iznad mog krova
i zasjedne na vrhu crkvenog tornja

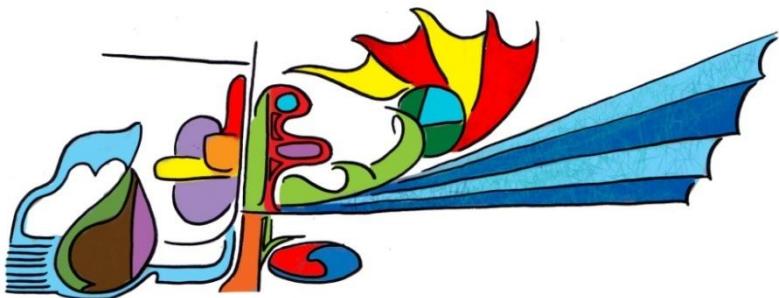
Ej, južnjače, hoćeš li i ti s njima?

Rugaju mi se, ko čekaju mene.
U tišini da mi snaže nelagodu
što nisam tica, ne smijem,
što letjet ne znam, što ne mogu

~

Okrenuh glavu, mahnuh rukom,
'ajte vi... nešto mi se ove jeseni ne leti.
I zaklepetaše krila, ko pljusak vala,
guske zađoše k jugu.
Oblak perja opet u stroju,
iščeznuše guske u plavom moru

Samoća neka, tišina...
a mogao sam s njima.

Oktobar 2014.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

N o v i d a n

Tu gdje susretnu se naša sjećanja
u hladu mladosti na periferiji života
kraj nekog u bršljan zarasla plota
tu se rodila ljepota...

Tu gdje susretoše naša tijela
ne dalje od dodira ruku, usni,
mirisa vrata i vrelog čela
znam da ja nisam znao
a da ti nisi htjela...
i nije mi žao

~

što osta još jedna neostvarena želja.

Tu gdje susretnu se naše riječi nedorečene,

misli skrivenе i snovi nedosanjani

počne uvijek novi dan...

Januar, 2013.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

B o g o m d a n o

Nije čudo što današnja djeca školu ne vole,

jer, Bože moj, oni se sada pametni rode.

Eto moj komšija mali, Vlado, kada se prehladi kašlje

svojski, a to nigdje nije učio.

I sva ta mudrost, nonšalantno, bez trunke znoja,

odnekle iz neba, majko moja .

A kašlje on zrelo, hrapavo, muški, da se sve ruši,

kao daje u petom, a ne u drugom razredu.

Pa mu smiješno, kad kažem:

Da sam ja prvo u prvom razredu učio mucanje,

u dragom štucanje, teeek u trećem razredu kašljanje,

~

četvrtom pljuckanje, njakanje i zviždanje,
u petom izazivanje,
šestom hrkanje, sedmom gađenje,
osmom vremena traćenje
i da jedino u školi nisam učio
disati, pjesme pisati
i par stvari za koje je on, ipak, još mali.

Onda je Vlado, još tvrdoglav, a nigdje nije učio,
do savršenstva tvrdoglav, tvrdoglav za pet.

On ima svoj stav, mišljenje i principe,
molim lijepo i ne mijenja ih za čitav svijet.

Da posluša savjet, prije bi se taj ubio,
prava katastrofa da popije vruć čaj i med,
taman posla da uzme neki lijek.

Radije opet čašu hladne ili još bolje iz dubokog grickati
led.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Adeli od Zdene

O k a k o s a m m r z i o D u c i j a

Moja prva simpatija koju bih ljubavi zvao
da je toga bila svjesna,
voljela je bajadere iz Kraša i 505 sa crtom
i pravila se ko da to ništa ne košta.
Matematiku je mrzila i izbjegavala fizičko,
al to se tada nije zvalo, ni trauma, ni sindrom
bijaše normalno mrziti matiš, a ljubiti bombon.

Mojoj simpatiji je nedostajala gornja dvica,
al to joj nije smetalo savršenstvu
i nije uskraćivala nikad osmjeħ licu.
Imala je kikice vezane gumom iz viklera

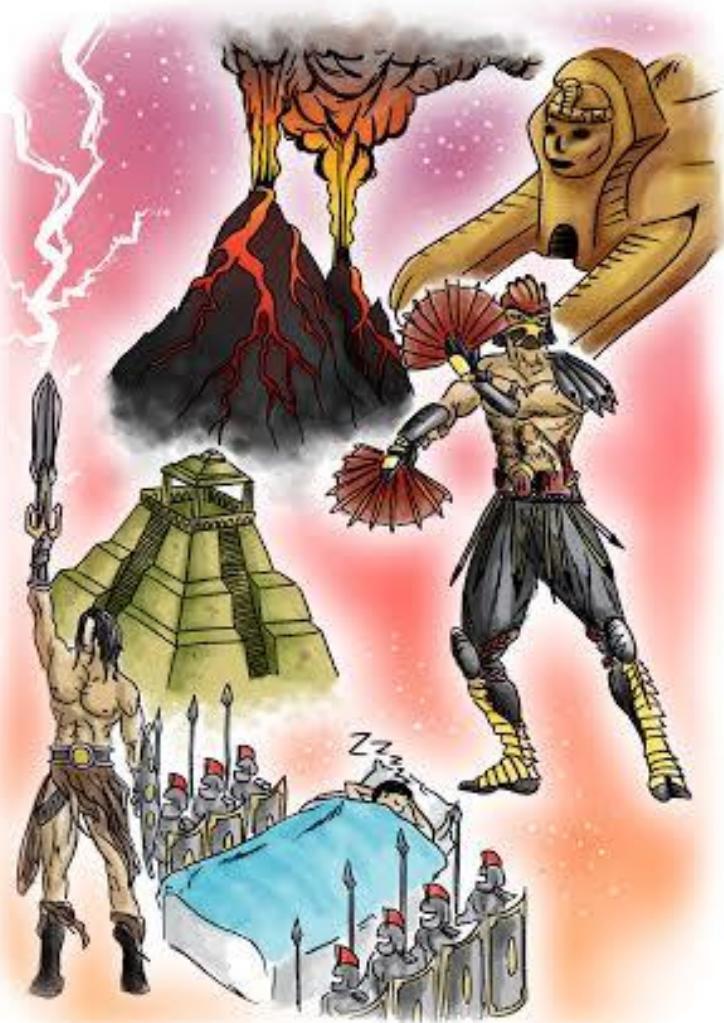
~

i mantiju plavu bez gornjeg dugmeta,
nosila je kratku plisirku i bijele sokne,
a noge mršave nije ni slučajno krila
i ja sam u njoj video budućnost, snove
svjetsku ribu,...duplericu iz Playboja

Moja prva simpatija
nije marila za moje vratolomije i ulizivanja,
negirala moje dvosmislice i furala je svoju stvar,
al ne mogu reći da joj nisam bio drag.
I moram priznati sada, kad kontam,
po simptomima, naknadno, da sam je volio.
Jer sigurno ne bi me tako jako u stomaku zaboljelo
dok je sa Ducijem na rođendanu stiskavac plesala.
A nije me,...a nije me, majku joj milu, ni krišom
gledala....

O kako sam mrzio Ducija...

Roggel, Nizozemska, novembar, 2010.

**SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE**

Dinkove zlatne koke

Baka je imala pet koka koje su nosile svaki dan po nekoliko jaja što je bilo dovoljno za njene potrebe, kako za kolače, tako i za „jaje na oko“, najomiljenije jelo njenog najdražeg unuka. Ali kao u inat baš kada je on došao u posjetu iz „onog prljavog i zagađenog grada“ njoj na čisti zrak da se malo popravi od onih konzervetina, koke su počele slabije nositi, a bilo je dana i bez jednog jedinog jajeta. Njena briga je bila bezgranična i sve je pokušavala da koke privoli da više nose; nosila im je češće vodu, promijenila im je hranu i što još ne, ali bez vidljiva uspjeha. Već bijaše sklona sve nedraće pripisati velikim vrućinama koje su vladale, kad joj na um padlo štetočine: psi, mačke, lisice, vukovi. Svi oni, i još mnogi koji se za jajetom ne bi ni okrenuli, postadoše sumnjivi i ona odluči da bolje pripazi. Tu namjeru saopšti djedu i svom unuku Dinku i svi se složiše da kradljivce treba uhvatiti i što strože kazniti. Dinko je imao par dobrih ideja kako kradljivce namamiti i razotkriti što je babi i djedu bila samo još jedna potvrda kako imaju pametna unuka. Već idućeg jutra djed potraži za novim leglom na skrovitom mjestu, što nije rijedak slučaj da naprave koke koje slobodno po danu šeću, pod jednim žbunom u bašti otkri

hrpu brižljivo naslaganih jaja Sva bijahu na vrhu pažljivo probušena i prazna, što bi za svakog bilo iznenadenje osim za djeda. On je već znao krivca, jer imao je neoborive dokaze i samo mu je još priznanje trebalo, a za takvo što bijahu mu potrebni zgodna prilika i svjedoci.

Za ručkom dok se baka u kuhinji spremala da na stol doneše glavno jelo, a djed i Dinko prinosili ustima zadnje kašike ukusne supe, spravljene od koke koju je baba smatrala najslabijom nosiljom, djed upita: „Stara, znaš li ti šta je najzdravije za dijete u razvoju“?

„Za dijete je najzdravije, čim se ustane jedno sirovo jaje, na štesrce popiti, naravno ako dijete podnosi“, naglašavajući svaku riječ izreče baka njenu svima poznatu teoriju o temeljima zdravog života i prehrane.

Dinko pogleda prema baki koja je upravo s tepsijom dolazila za stol i onda preko oka djeda koji smireno rače: „E onda ćeš ti imati najzdravijeg unuka, na svijetu. Jel' tako Dinko, blago babi svojoj“, reče ženskastim podrugljivim glasom.

„Šta hoćeš reći, s tim“, upita ona, ne želeteći razumjeti njegov, Dinku sasvim razumljiv, dvosmisao.

„Evo, korpus delikt, dokazni materijal“, reče djed, pokazujući jedno od onih probušenih jaja, „ali moram u

obranu okrivljenog dodati da je maloljetan, da je nagovoren od odraslih, da je to radio za svoje zdravlje i da..."

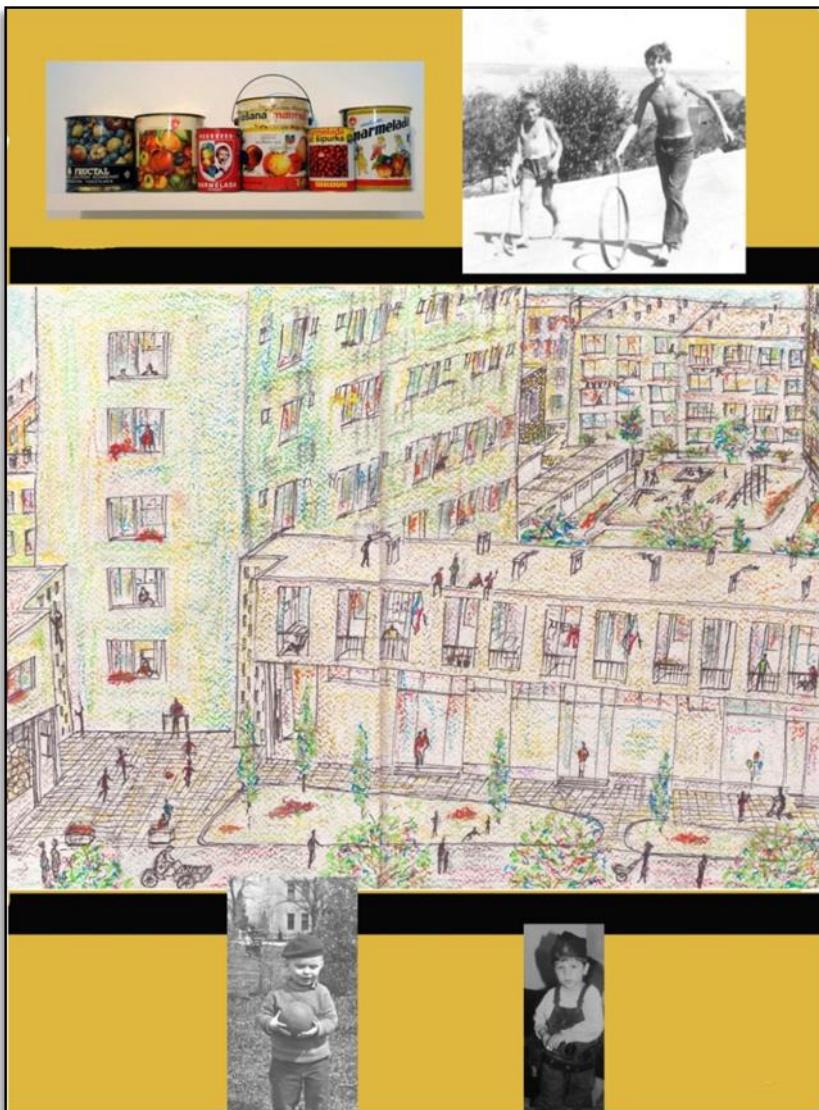
„Dosta, dosta“, prekide ga baka vidjevši da će ova djedova sprdačina na njen račun rasplakati njenog ljubimca.

„Baba ja sam jaja“, reče Dinko pokajnički.

„Znam, znam“, ona će, ljubeći i grleći ga. „Neka, neka si ih ti popio, blago meni, tebi ih je baba i namijenila. Nek' nisu oni lopovi“.

„Eto vidiš, ko bi to rek'o“, zaključi djed.

Siguran sam da te ne čudi, ako kažem da je Dinko piljar i da jaja, kako ona obična i uvijek svježa, tako i ona čokoladna s iznenađenjem za svako dijete, stavlja na istaknuto mjesto u svojoj radnji.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

Ponekad

Ponekad bez povoda
sjedim klečeći na podu,
klanjam se zaboravljenom Bogu
i dugo listam jednu po jednu.

Gledam, šutim u carstvu uspomena
i daleko, daleko sam van vremena.

Ponekad gledam
uvrnutih ušiju i nareckanih strana
iz kutije kartonske, požutjeli slike
sjećanja crno bijela sa vrha ormara,
sjetu mladosti, nepovratnih dana.

~

Ponekad pamtim draga lica,

al ne sjećam se imena

mnogih što ih više nema.

Pamtim naša sveta mjesto

mnogo, mnogo toga, što sa nama nesto.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

E n a i j a

Njene oči zadirkuju,

pitaju, al ne ištu.

Igra se,

kao ne čini ništa da se dopadne

i kao da bi da nije tu.

Ona mi se skriva,

iza stolice, iza leđa, iza naslona,

iza pokrivena rukama dva oka crna...

Moje ludorije

i njen smijeh,

golicav i bez dodira.

Tišina i ko fol ljuntnja, neka njena...

~

„Pa ja se samo zezam“

I onda pokret njen buduće dame,
ženstven, neočekivan,
ovlaš i bezrazložan,
baš stvor komičan.

Ena je sjena
što se pod kožu uvuče,
grije njedra,
u mjesto kraj srca tuče.

Nedodirom satkana,

ona je
čudo kojim počinje moj novi dan.

Batku Mariću

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

M o č

Imam strašne moći, sam se sebe bojim.

Legnem potrbuške ne trebam da brojim.

Očas zemlju obidem, Grenland, Himalaje,

u prošlosti sretnem i Inke i Maje.

Tada imam snagu crtanog junaka,

s Konanom se družim u carstvu predaka.

Na dohvati mi ruke faraonska blaga,

legije mi rimske sprijeda i otraga.

~

Na mig moga prsta Vezuv vatru riga,

umiljato prede ko mače mi sfinga.

Oceane umirim ko vodu u kadi,

samuraj me strašni sa lepezom hladi.

Za trpezom raskošnom Lujevi me dvore,

muze djeci pjesmom o meni govore.

Sam se sebe bojim imam strašne moći.

Što li će tek biti kad otvorim oči?

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD NE IZBRIŠE

Pavlova noša

On je bio bakino sunce, mjesec, sreća, radost, babin isprdak, babin slađani, med-medeni, čolonino, gumbica, bumbica i što još ne. Ona je njemu bila sve i svja i koliko ju je volio nije mogao više rukama pokazati već je u ruke uzimao metlu ili nešto slično i širio ih kao da će pući govoreći: „Volim te bako ko, ko... sinje more“, jer mu se činilo da ništa veće i ljepše od mora nema. Baka je sve činila da njemu dobro i potaman bude ili je ona barem mislila da je to bilo tako. Ali kao što znamo, ništa nije dobro kad se pretjera, pa tako i ljubav i pretjerana briga ponekad mogu dodijati.

Pavlu je najgore padala jutarnja ljubav, kad je još bunovan morao prati zube zbog higijene, dobro istrljati vodom vrat i lice za bolju cirkulaciju i koliko god mi to smatrali nevažnim, morao se pomokriti da olakša organizam. Za utjehu mogao je to uraditi u svoju omiljenu nošu koju je baka kasnije prosipala uz komentar: „Bistra je, nema prehlade.“

Tek poslije svega toga bi se mogao obući, doručkovati i posvetiti se igri i svakodnevnici.

Probao je duže spavajući izmaći jutarnjoj torturi, ali bez uspjeha. Govorio je par puta da je gladan

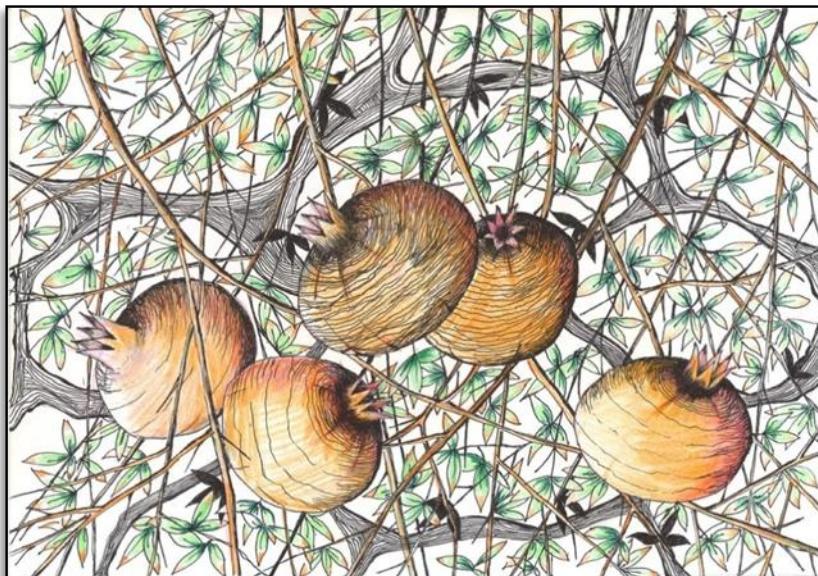
pokušavajući doći za stol bez prethodne procedure, ali sva ta mala lukavstva bijahu uzalud.

„Danas mora uspjeti“, mislio je on gledajući svoj omiljeni crtić. „Poslije ovog će me sigurno pustiti na miru.“ Čuo je baku kako uznemirena na telefon nekome govorи: „Dođi odmah. Dijete ti je važnije od svega. On je vrlo bolestan...“ Zadovoljni izraz koji nije silazio s njegova lica postade još izraženiji dok je baka nastavljala: „Draga moja kćeri, možeš ti reći što želiš, ali ja znam da je sve samo nenormalno da dijete od tri godine punu nošu izmokri, moja, skoro dva litra.“ Onda opet: „On sad gleda televiziju. Obučen je. Čim dođeš možete doktoru.“ Kada se baka vratila u dnevnu sobu Pavle je nastavio igrati ulogu samrtnika nesvjesnog svog zadnjeg časa i uz bakin sažaljivi pogled dobio je par čokoladica, koje ona inače čuva za specijalne prilike, mogao je noge staviti na stol i jastuče pod leđa, a i uvin čaj se već kuhao.

Ko zna kako daleko bi otišla njegova zloupotreba bolesničkih privilegija da mama nije brzo došla. Rasterećena bakine uspaničenosti i pretjerane brige, a dobro poznajući babinog ljubimca, ona utvrdi mirnim glasom: „O moja mama, zar ne vidiš da je on vodu dosuo?“

Trenutak istine je došao i on je spreman čekao kaznu, jer dobro je znao da od svega što lukavci njegovog tipa zaslužuju dobiju samo prijekoran pogled i bakin oprost.

Pavle je danas ljekar i brine o zdravlju mnogih kao što je nekad o njemu neko drugi brinuo.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

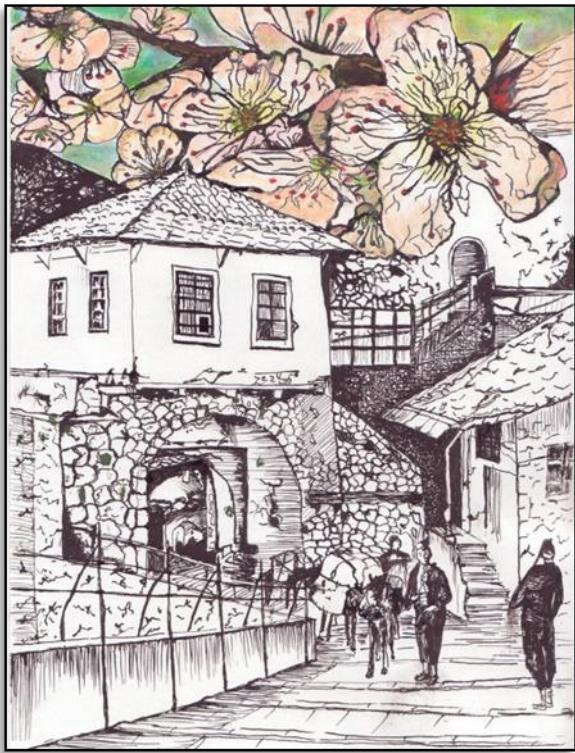
P r v i   d a n   p r o l j e č a

Zastalo proljeće u snijegu, na brijegu,
pa na sunce gleda
što se skrilo u trsci kraj rijeke,
hoćka se nećka,
žmirće i zraka, onako iz plićaka,
palaca i vrcka po pijesku i vodi
i ruga se mrazu što na polju
nevoljko se topeć' skriva ledne oči.

Usred snenih misli, zagolica proljeće,
ispod snijega prva ljubičica

~

i stušti se ono niz padinu, vriskom
putem traga bijelih visibaba.
"Ajmo sunce dosta si se skrivo
ne igram se s tobom više čora bake,
nisam ti ja zima,
stigni me, ja ti utekoh...."

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Š a d r v a n

Mom dedi Ivki

Ukroćena voda
smirno teče, glogoće i pretače
i zazivlje da se popije,
da se umije.

Obijesno da dragu popršćeš
dok sunce kidiše
o raskoši hercegovačke

A pamtim burilo
i kapi ljubomorno uhićene u dvije ruke zakrite
od starosti naborane i motike

~

i uzdah tvoj kad ruke ovlažiše oznojeno lice
i pogled u nebo.

Jeda li Bože odnekud kiše?

Roggel, oktobar 2011.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Stih za male ne

Pjesama je krik duše ranjene,
A moje su rane spram njihovih zacijelile.
Rane davne, ogrebotine...
I više ne pišem pjesme
Ne što neću,
Već što neće me stih
I što ne tjera me neka luda sreća
Već što ima mnogo nesretnijih
Ima gladnih, golih, bosih, bolesnih,
Prognanih, ostavljenih, obogaljenih, obespravljenih.
Puno na svijetu nesreće
Da im ne bi bile divne pjesme ... nevine dječje.

Novembar, 2014.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

s t o j   n a   r u k a m a

Roditeljima

Žurim, kidišem, hajde djeco,
izvinite što mora se, mora sad.

Vrijeme je vaše dragocjeno, vrijeme bezgrješno,
ja sam svoju bitku s njim izgubio.

Priznam da sam kroz ljude gledao
i nisam zlobu video,
da sam žmirio, da bih usnio,
da sam šutio, grješan, da bih spokoj kupio.

~

Svoje sam vrijeme prodao za par sretnih trenutaka,
ništa od grješnih nisam naučio,
dobrote i milosti njihove ne bi
i presuda glasi **BUDI SAM.**

Hajde da vidim još jedan kolut naprijed i stoj na
rukama

DOB - AAR

Još ti...

DOB - AAR

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Ljeto u Komarni

Mojim sinovima

Ja hoću da budem uvijek negdje daleko u tvojoj
blizini,

da te pratim, da nisi sam kad su hiljade oko tebe.

Da te nije strah ni dana, ni ljudi, ni jučer, ni sutra,
u tvojoj sjeni na dohvati ruke, siguran u tebe.

Ja neću da me vidiš, da me čuješ, moj veliki.

Neću da smetam, hoću samo da ti sreća budem
kad sanjaš da se ozariš, da zimu zaboraviš
ljeta da se sjetiš u Komarni.

~

Ja sam nešto meko što se samo tebi smije.

Oko tvoje što od svjetla pod jorganom se krije,
ipak ne kušaj me dotaći kad se probudiš u zoru.

Igraj se vjetrom bezobraznim na tvome obrazu.

Ne čekaj me da se pojavim nezvan u gomili,
ja sam sunčev trag na tvojoj perjanoj postelji.

Poljubi brata, ne daj se studeni, zimu zaboravi.

Budi sretan u sebi, sjeti se ljeta u Komarni

Ja sam uvijek tu daleko kraj tebe u sjeni masline.

Sjedi sine odmori.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

U n u k a

Rodila se,
kad vidim u bašti božjoj propup'o
ovakav predivan cvijet.

Misljam na haiku
od tri riječi tada bi napis'o o sreći ep,
život je lijep...

Dedin Lanani

**SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE**

Pero madioničar

Pero je živio u malom gradiću gdje su djeca imala dovoljno prostora i slobode da se igraju tokom cijelog dana. Uvečer bijaše malo dosadno, a u to vrijeme kad je radio bio najveća zabava i veza sa svijetom, a veliki prozor u svijet, što se televizija zove, bijaše tada prava rijetkost. Tako da izlasci s ocem u obližnju kafanu bijahu pravi doživljaji.

Pero je tada uživao jurcajući oko stolova s nekim od prijatelja dok su očevi pili svoje teretne pive, kafe i rakijice iz čokanjčića. Nekad su priče bile interesantne pa je i on sjedao za stol. Tad bi pažljivo slušajući pio svoju koktu i grickao rum pločice kojima su ga svi od reda čašćavali. Ponekad je odlazio kući s bolom u stomaku od pretjeranog jela i pila.

Večeras je Pero sjedio, za sebe, neuobičajeno mirno, toliko mirno da se nekolicina prijatelja kod oca raspitivala za njegovo zdravlje. „Nije mu ništa. Malo mi se sin uljudio i uozbiljio. Je li tako sine?”, šalio se otac ne želeći povrijediti sinove tajne misli. Cijelo vrijeme ni našto se ne obazirući, sjedio je Pero za stolom nezainteresiran za razgovor s odsutnim pogledom i dalekim mislima...

Od posjete cirkuskoj predstavi u Domu omladine od prije par dana postade on sasvim drugi dječak. Opsjednut predstavom fantastičnog Lale Hudinije, koji je gutao sve od igle preko stakla i vatre do lokotive, imao je samo jednu ideju - kako i on da postane madžioničar.

Sve dojučerašnje svakodnevne igre s prijateljima postadoše mu smiješne, dosadne i djetinjaste. Imao je svoj veliki san i samo ga je još trenutak dijelio od velike slave i bogatstva. „Sad ili nikad“, mislio je, lagano prevrćući čašu iz koje je prethodno popio koktu.

„Ili još ne“, gledajući oca pokoleba se i odloži akciju, odlučivši još malo zamaskirati svoje namjere. Po unutrašnjosti čaše rastirao je čokoladu s rum pločice, dosu malo kokte, sve promućka i onda je lagano ližući vrebaoo pravi moment. Otac samo pogleda, pa nastavi priču s prijateljima i ne opomenuvši ga, što Peri dade novu hrabrost. „Sad, sad ču“, pomisli, snažno stisнуvši čašu. Zagrise. Staklo krenu i čaša prsnu pred njegovim očima u bezbroj komada, a kokta se prosu svuda po stolu. Razgovor stade i sekunda vječne tištine ispuni kafanu.

Širom otvorenih usta, iz kojih je liptala krv po bijelom stolnjaku i odjeći, stajao je on skamenjen. Svi pogledi bijahu uprti u njega, a Pero je vidio samo jedan - onaj

istovremeno ljutiti, začuđeni i zabrinuti pogled svoga oca.

Snažni očev zagrljaj bi posljednje čega se kasnije sjećao prije nego što izgubi svijest.

Ambulanta, dvije kopče, puno suza i batine, batine koje se ne zaboravljaju natjeraše Peru da razmisli o jednom drugom zanimanju na daskama koje život znaće. Pero je sada je glumac u velikom gradu.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Zrnce istine

Sine,

ja nemam više od riječi,
u mom čupu ne стоји blago,
malo bi tebi od toga trebalo
što je u njemu još preostalo.

Život je kratak.

Patnja i bol, razočarenja
na tragu istini koje nema,
ljubavi prošle, rastanci, tuga,

~

tebe čeka sudbina druga.

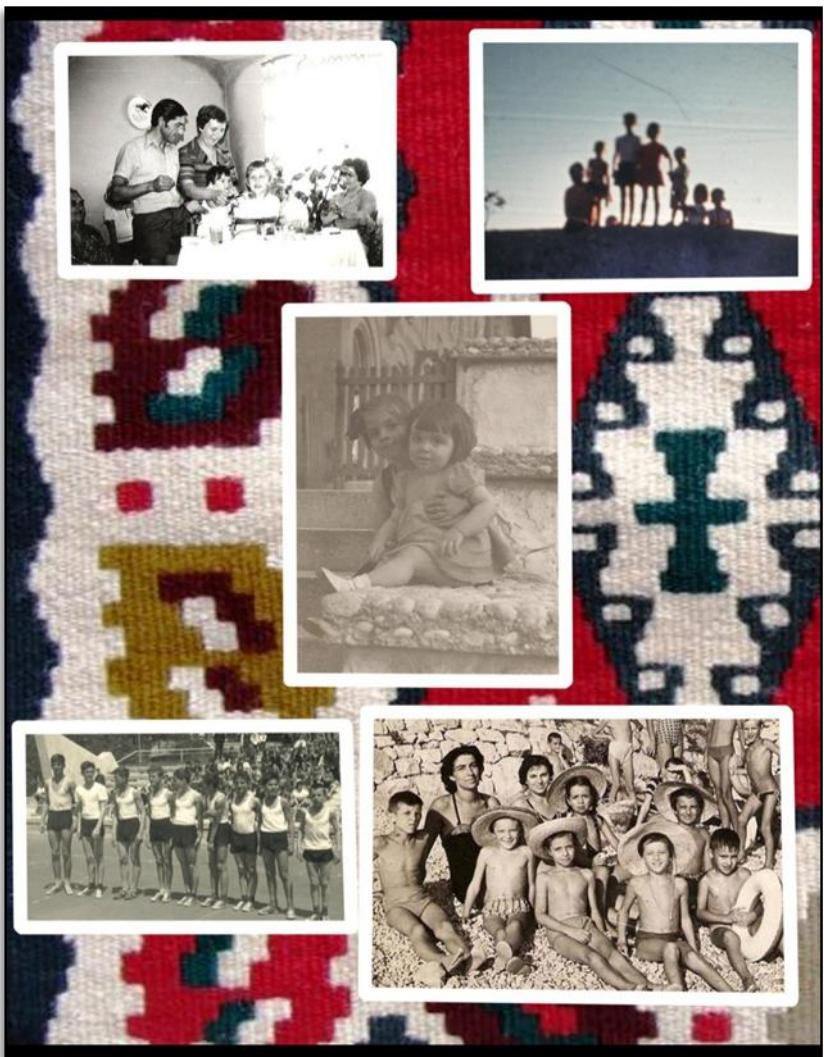
U tebe vjerujem.

Malo se toga iz snova iskrade,
jer svijetom vladaju laži i prevare.

Ja nemam što ti ostavit, sine do
iz mog pješčanog sata posljednje

ZRNCE ISTINE

Roggel , jesen 2003.

**SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE**

Započni dan s jednim smiješkom

Kada se probudiš dobro se protegni.

Protrljaj oči, obraz namoči i reci: „Ja sam živ!”

Započni dan s jednim smiješkom i bit će vedar dan.

Započni dan s jednim smiješkom i bit će ti dan
radostan.

Kada se probudiš, ti suncu namigni.

Pozdravi nebo, oblak i ptice i majku poljubi.

Započni dan s jednom pjesmom i bit će vedar dan.

Započni dan s jednom pjesmom i bit će dan
radostan.

~

Kada se probudiš duboko uzdahni,
pomisli, na tebi ljude ti drage i život zagrli.
Započni dan s jednim plesom i bit će vedar dan.
Započni dan s jednim plesom i bit će dan
radostan.

Započni dan sa smiješkom i bit će vedar dan
Započni dan sa s ovom pjesmom i bit će ti dan
radostan

Roggel, februar, 2013.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

D e j a v u (m a a j k a)

Kroz san čujem...
prije pasa i pijevaca,
prije zora pa i sunca ...
lugaru će kloparati
i koraci po čilimu zašaptati.

Da me ne budi
miris mlijeka, 'ljeba, kave i cigare,
od čula će vrata odškrinuti,
a svjetlost će jarka trenom
snove zadnje raspršiti.

~

Kad forange razotkri...

poljubi mi znojno čelo,

pomilova kosu dahom.

Ajde sine, vakat ustati....

Zadnju mrenu otra glasom.

Evo 'oću...sad će maajko

Roggel, 5. 04. 2009.

**SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE**

Zlaja i Baja - cigara mira

Zlaja i Baja su bili susjedi, prijatelji od rođenja i odskora kolege u prvom A razredu osnovne škole. Teško se može još neko pohvaliti takvim prijateljstvom kao što bijaše njihovo. Sve, od sendviča na velikom odmoru do simpatija za Silvu, bi bilo bratski dijeljeno. Obično što bi jedan mislio drugi bi radio, gdje bi jedan počeo drugi bi ga slijedio. Bratstvo učvršćeno kradom trešanja s odraslotom rajom u Stojkinoj bašti, tučom s Paranom i njegovom braćom i još par zajedničkih tajni, bilo je svakim danom veće i nudilo je sve više izazova i ideja za nove pothvate.

Logor kojega su pravili s ostalom rajom od ukradene građe iz obližnjeg gradilišta naslonjenog na trafostanicu u dvorištu, bio je nakon napornog rada i dosta rizika završen. Još je ostalo da dovuku oplatu za ping-pong kada radnici pođu na odmor. Do predvečer bijaše i to gotovo i prije nego što pođoše kućama, ovi moderni indijanci, ponosni na svoje djelo, sjedili su u vigvamu. Baja je sjedio u sredini kako i dolikuje poglavici, a do njega plemenski vrač Zlaja i svi ostali u krug oko zamišljene logorske vatre. Pravili su raspored noćnog osmatranja u slučaju da im komšija Kemo

pokuša odvući daske iz logora sebi za potpalu ili ako logor bude napadnut ili potkradan od Čaruginih bandita.

„Još da popušimo lulu mira pa da se razidemo“, reče Baja, nešto što će, kako se kasnije pokazalo, donijeti veliku nesreću njemu i njegovu plemenu.

Idući dan stajali su njih dvojica po prvi put jedan drugom okrenuti leđima. Nasuprot Baje bijaše njegov otac, nasuprot Zlaje njegova majka, a šamari i pitanja smjenjivali su se naizmjenično.

„Ko je prvi predložio da se puši?“, paf, paf. „Ko je dao pare?“, pljus, pljus. „Ko je išao u prodavnicu?“, fis, fis. „Koje slagao poslovodi Jugi da su cigarete za njegovog tatu?“, paf, pljus, fis.

Njih dvojica pokušavahu slijedeći svijetli primjer partizanskih kurira, o čijoj su hrabrosti u školi učili, neprijatelju što manje otkriti ili mu dati pogrešne podatke, bez obzira na torturu. Ali što je ispitivanje duže trajalo postadoše svjesni da su „inspektor“ bili obaviješteni do najsitnijih detalja i da njihov otpor ne mijenja puno na stvari. Priznaše tako svoje nedjelo trudeći se da krivicu ravnomjerno rasporede uz tihu zavjet da više ni čačkalicu neće kupiti kod poslovođe-izdajice, ni oni ni njihovo pleme. Na kraju još moraše pod prijetnjom zabrane druženja izjaviti uz časnu i pionirsку riječ da im je to zadnji put da takvo što učine. Da li su riječ održali to niko ne zna, jer to je

samo jedna od bezbroj tajni nerazdvojnih drugova, sve do današnjih dana, Baja i Zlaja su danas građevinski poduzetnici i mnogi lijepi „vigmari“ u tvome gradu njihovo su djelo.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

H v a l a   z a b o r a v u

Pamtim neke sretne ljude, mesta i trenutke.

Zaboravi sreću nude i sjećam se svega šutke
da se oni ne probude...

Često krenem od početka i sjetim se bosih nogu
koje trče do umora ka beskraju na zapadu,
po livadi i po putu gazeći lokve kišne
i u štrapu svake kaplje jedna sreća suncem bljesne.

~

Vidim lica, zacakljene oči žive, u sumraku drage sjene.

Jasno čujem uz to glas, zvižduke i graju.

Gologuzi povrh rijeke, preskaču krovove i borove,

prolaze kroz kapije, plotove i duvare.

I nekako svega ima, kao svakom malo treba,

šnita s masti što se dijeli i kajsija ukradena.

Vrijeme stalo, pa i njega kao drva,

a i česme teku svuda iz obijesti,

žed mi prva.

Roggel, juli 2011.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

Šinteri

Nije imala razloga da se ne boji,
jer su je više šopali nego li hranili.
Ali ona je imala svoju kuću pod nebom
između Dvice, Trice, garaža i Kolonada.
Menzu kontejnersku i ovozemaljsku zadaću
da brine za svoju, vrstu pseću.

Štenila je ona sinove za razne čaće
baška rase što svaki liči samo na se,
potomke sa očima što ne mogu da se ne svide
krila je u kartonske kutije od ljudi i zime.

~

Beli se koža ljepila za rebra
i nesebično je nudila štenadi otegle sise,
a mi smo im po šarama davali ime,
dijelili sa njom školske sendviče.

I bi nekom odjednom „belića“ previše,
pa odluči, taj neko, da Bele ne bude više.

Zavezaše je špagom za jedno udrvoredu
i lovačkom naizmjence gađaše i promašivaše Belu.

A ona je gledala šintere netremice,
bez suze, ni da je povila repa, u lice.

U čudu nije ni cvilila, ni molila,
Bela naša, ljude je voljela.

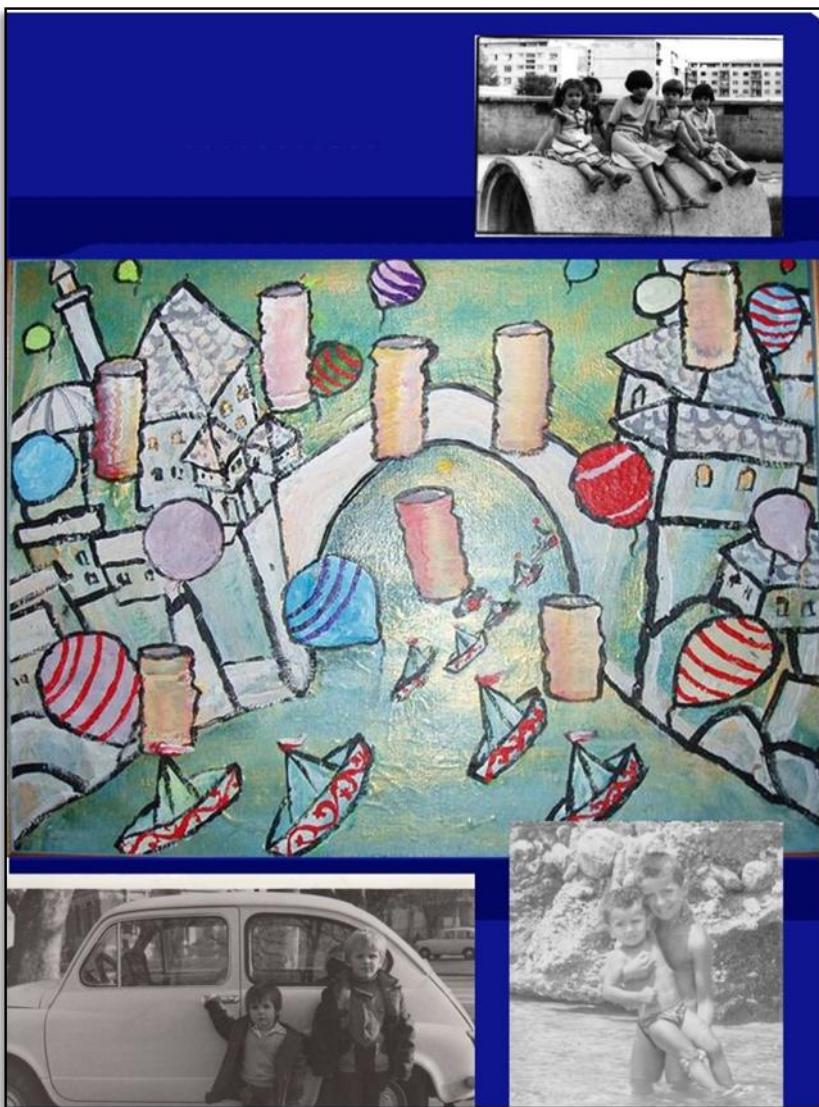
Gledali smo i pokrivali oči, naizmjence
u šaci stiskali za šintere buljke osvetničke

~

i u špaliru nemoći gutali knedle za nevinu kuju
što nije htjela za inat da ispusti dušu.

Pod drvetom za Belu od buljaka grob,
križ, vijenac kamilice i svijeću zapalismo.
Propunta se svijet i na prečac odrastosmo
ubiše šinteri u nama sve nevino.

Roggel, 18. 11. 2001.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

U p o m o č n i n d ž e

U tami se čuda dešavaju često,
krevet je taj opasno mjesto

Od sitnog bljeska pukne grom,
sa sjenom malom uđe slon.

U dnu kreveta crna je rupa,
srce mi strašno lupa, lupa.

Problem moj je sobni mrak
Već mi evo ponestaje zrak.

~

Plafonom gmižu veliki pauci,

već se čuju dječji jauci.

Luster visi ko divovo uho,

u grlu mi je sasvim suho.

MAMA dođi brže, MAMA upali svjetlo,

MAMA priđi bliže ili ću zvati...

u pomoć nindže!

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD NE IZBRIŠE

Viktorove gume

Djeca po rođenju obično prvo kažu mama ili tata, a poneka učine neizmjerno zadovoljstvo starijima rekavši kao prvu riječ baba ili dedo. Ali Viktor ne. Njegova, kako prva, tako i druga i treća izgovorena bijahu, AUTO. Tek kasnije na red dođoše ove prije pobrojane. Umjesto plišanog mede, kao mnoga druga djeca, budio se on i lijegao sa svojom omiljenom minijaturom Scanie koja je bila vjerna kopija one velike koju je njegov striko vozio. Svi u familiji znali su za njegovu ljubav i svaki blagdan ili rođendan on je proširivao svoj već prebogati vozni park za nekoga od tri ljeta.

Jednog dana, baš kada je Viktor na stolu sa svojim mašinama krstario po bjelosvjetskim drumovima, došao je jedan tatin prijatelj koga Viktor nije baš nešto volio, jer čika Blago ga je nazivao Lauda. No on nije znao što to znači, ali mu se nije svidjalo jer su se tada svi smijali i uvijek bi ljutito odgovarao: „Ja nisam Lauda, ja sam Viktor“. Zbog tog i takvog čika Blage morao je on sada sve pospremiti i otići u dnevni boravak i crtati na malom stolu, jer oni su morali nešto vrlo, vrlo važno, poslovno riješiti i to u miru. „Taman posla“, mislio je Viktor svaki čas nešto dobacujući i

zapitkujući. Tata i Čika Blago, na granici strpljenja, probali su biti pristojni i strpljivi, i dajući mu sve složenije zadatke za crtanje trudili se da ga što dulje zadrže zauzetim.

Ali Viktor se svaki put vraćao još brže nego li prethodni put, ponosno pokazujući svoj rad, a ovaj put to bijaše Scania s osam točkova na koju bi otac u drugim okolnostima bio neizmjerno ponosan, ali danas nikako.

„Odlično Viktore, to si pravo napravio, a sada....”, reče čika Blago pokušavajući zadržati mir u svom glasu. Topeći se od ljubaznosti on nastavi: „Vidiš ova Scania prevozi za fabriku u Švedsku gume, stotine raznih guma malih i velikih, svih boja i debljina. Eto šta trebaš nacrtati - puno, puno guma, hajde sad”. Siguran da se na duže vrijeme riješio malog napasnika, pomilova on Viktora po glavi .

Slavodobitni osmješ s lica Čika Blage nije još ni sišao, a Viktor se vratio ponosno pokazujući svoje djelo - Scania s osam točkova od kojih prva dva bijahu naprijed na divnoj crvenoj kabini, a ostalih šest nosili su dugu šlepu ogrnutu ceradom. „Šta to bi Viktore? Gdje su gume”, upita tata.

„Ispod cerade”, odgovori lakonski Viktor, a njih dvojica razmijeniše nemoćne poglede.

„Hajde batali rađu. Mali je pobijedio, vodimo Viktora na sladoled“, prizna Čika Blago viteški poraz spremajući zajedno s tatom radne papire sa stola.

Danas je Viktor, sigurno pogaćaš, onaj kamiondžija što na pozdrav djece odgovori svojom moćnom sirenom

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Čekanje

Dok snujem obraz, tvoju blizinu,
tišinom spokoja punim daljinu
i šapat sreće ozari snove,
dodir me tvoj iz snova prenu.

Ti nisi tu...

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

N o v i   d a n

Tu gdje susretnu se naša sjećanja,
u hladu mladosti na periferiji života,
kraj nekog u bršljan zarasla plota,
tu se rodila ljepota...

Tu gdje susretoše naša tijela,
ne dalje od dodira ruku, usni
mirisa vrata i vrelog čela.

Znam da ja nisam znao,
a da ti nisi htjela...
i nije mi žao

~

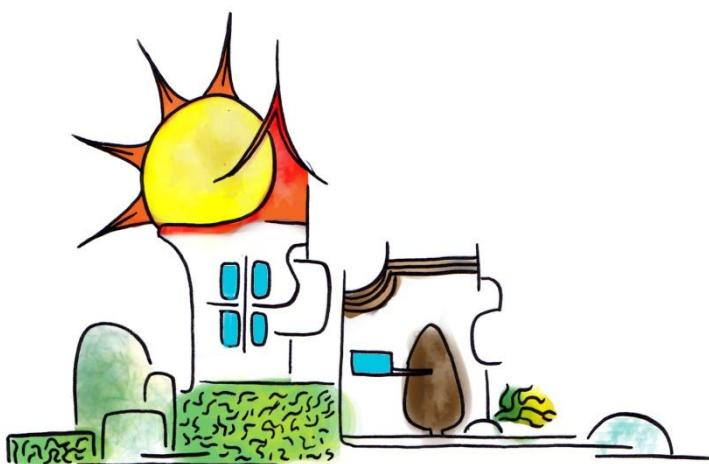
što osta još jedna neostvarena želja.

Tu gdje susretnu se naše riječi nedorečene,

misli skrivenе i snovi nedosanjani,

počne uvijek novi dan...

Januar, 2013.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

S k a k a č

*Svima onima koji su imali kuraži i ljubavi
da skoče sa Starog Mosta*

Pamti svako od raje, da ne gazi mrave,
da ne ruši gnijezdo laste,
da se pasa u Neretvi vira
i da ne da na se, niko da ga dira...

I raste žgoljo od čupice do laste,
od pećine do mjesecova luka
i rebra mu počnu pera da krase

~

veća od straha, put neba da prahne.

I čekaju spremna njedra njena,

ruke Neretve majke, da zagrle Božji dar.

Prasnu radosna ona u hiljadu kapi,

slavi tvojoj, što nikad da hlapi.

Roggel, juli, 2012.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD NE IZBRIŠE

N a s l j e đ e

Nekad davno sam ponudio svog dedu mlijekom i on mi reče: "Moje dijete, pio bih ja mlijeko da krava jede grožđe".

Bila je jesen '74 kad sam donio svoju prvu i pogrešnu punoljetnu odluku, otišao sam na ekskurziju i promašio dedinu sahranu. Kao ekskurzija je jednom u životu, a dedo će kao umrijeti dva puta. Moj blesane! A kako sam ja volio svog djeda Đuru, ono raširiš ruke najviše što možeš, pa se protežeš da bi još više, a ne moreš. O kako sam ja želio da jednom budem ko on, a nisam, jer život me napravio drukčijim, al nisam nikada zaboravio da krenem na sljedeću stanicu, da ponesem sobom dobrotu, ljubav i dio mudrosti koje mi je on ostavio u genima i u podsvijesti. Riječi se sjećam samo nekih i govore o ljudima i svijetu sa dozom podsmjeha svojstvenu hercegovačkim Dubravama, gdje su ljudi odavna svjesni svoje malenkosti, prostote i prolaznosti.

Svoju djecu jednom prilikom upitah, da li se sjećaju što sam im sve govorio i čemu sam ih učio. Oni mi kažu

da se sjećaju da sam se uvijek nešto deroao, al ne znaju što i zašto. Bi mi krivo za moje riječi što u vjetar odoše, unatoč dreci koja je trebala pojačati njihov značaj, al pomislih da je rezultat važniji od citata, jer moja su djeca, kažu svi koji ih poznaju, uljudni, obrazovani, fini ljudi, uz primjedbu: „Ko da nisu tvoji“.

Tad rekoše nakon dužeg razmišljanja da sam govorio nešto kao "Da bi još majmuni visjeli na drvima da se jedan nije odvažio da siđe". Nije loše da ste i to zapamtili od silne galame, pomislih i bijah sretan da su ipak geni jači od riječi i da gledajući svoju djecu mogu u načinu, u gesti na tren prepoznati u njima sliku i priliku njega, oči, osmijeh svoga djeda, sjaj, ljepotu i odvažnost Hercegovine, sve što sam ja želio biti.

Oktobar, 2012.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

V a š s i n

Kada malo jedem: "Što si tako blijed?"

Kada jedem puno: "Znaš li neki red?"

Kada minut šutim: "Što si sinko tužan?"

Kada dižem dreku: "Baš si sada ružar"

Kada se igram: "Nemoj se prljati!"

Kada se znojim: "Zar ne znaš se šetati?"

Uvijek mi nove uzore ukazuju, traže,

i tad mi neko od njih roditeljski kaže:

"Sjedi i razumi, ti si naš sin,

ali moraš biti uredan i fin!"

~

Tada stvarno izgubim apetit i red,
razdražljiv sam vrlo i pomalo blijed.

Iz jedne greške upadam u drugu
i ne mogu sakriti bezgraničnu tugu.

*"Roditelji moji razumijte vi,
ja jesam vaš jedini i najdraži sin,
ali ja sam na moj način uljudan i fin."*

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

B a r t o l

Kažu da ime nije slučaj.

Valja ga imati, zaslužit i nosit.

Ime je pravac, soubina.

A na šta mislim kad vidim tebe, malog Bartola.

Vidim more beskrajno i pute njegove,
snagu, jedra bijela i božansko plavetnilo.

Vidim veliki neubran cvijet,
pod noge tvoje prostrrt Veliki Svijet.

Vidim nad tobom bdiju i griju
ruke, kolijevka i majčina njedra.

Vidim ljubav, vjeru i nadu što nam je daješ,
sve što nam u ovom životu treba.

Tetak

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Krletka svakodnevnice

Osmijeh na njenom licu,

ko ptica na nebu.

Oko zasja, duša ozari, sve zaboravi.

I učas, ptica zamače, proleti...

Misli daleke, brižne, nedostižne,

oblaci prekriše jata spokoja.

Sjeta zarobi osmijeh

u krletki svakodnevnice

i navuče joj na lice boru, nesanice.

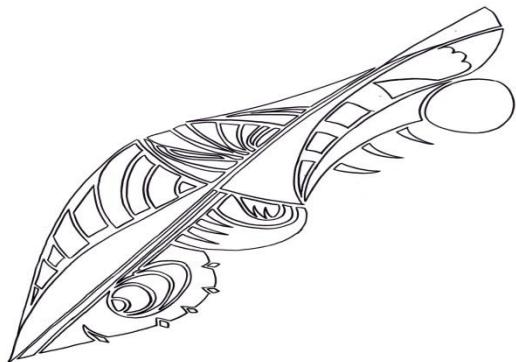
Roggel, 22. 10. 2013.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

S a z v i j e ž d e t r o p e r a c a

U sazviježdu troperaca
imao sam šestoperca
i dva buljka da se mijenjam
kad mi roša, iz kese, uzme sve
zlatnike sirotinjske

15. 12. 2013.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

L u d i   l j u d i

RAT je ozbiljna muška stvar
i neki za to imaju dar.

Rat i nije i neki vic,
u ratu se bore tata i stric.

POSLIJE RATA bude mir
i sve liči na neki hir.

Ostanu rane od granata,
djetetu nekom ne dođe tata.

RAT I MRŽNJU sad dobro znam,
pobjednik često ostane sam.
Čudo je imati sestru i brata
da su kraj tebe mama i tata.

~

HEJ, LJUDI LUDI stanite malo,

je li vam do nas imalo stalo?

HEJ, LJUDI LUDI stradaju djeca

u ime kojeg Boga i sveca.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

H e r c e g o v a č k a   c e s t a

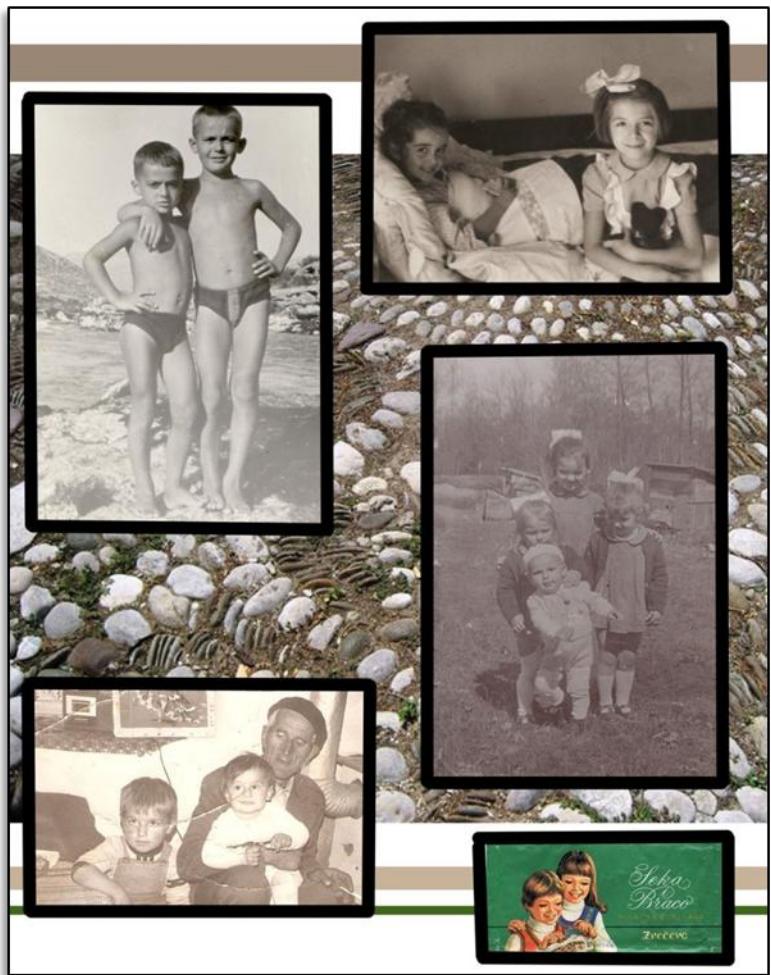
Pamtiš je dobro,
iako se tada osvrno nisi,
imo si posla preča,
gledao u daljinu i priječio suze da krenu.

I sad poslije dugo ljeta,
kad mnoge ceste su iza tebe
i pokrila ih mrena zaborava,
krivudava cesta osta,
ne da ti da spavaš.

~

Bodu ti stopala kamenčići makadama
i prašina ide u oči...
Ali ne smeta ništa, da trčiš
do onog mesta gdje nekoć zakopa
sve tajne mladosti
na hercegovačkoj cesti.

Mart, 2014.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Čokanj

Ne bješe to tako davno da bi se zaboravilo, al' se sve promijenilo da bi se ikad više ponovilo. Sjećam se kad je mene djed u Rudarski restoran vodio, gdje su stolovi bili postavljeni na pijesku, između šimšira, a zastrti kariranim stolnjacima. Dedo je pio rakiju iz čokanja, a meni bi poručio koktu i rum pločicu.

Kad bi se vraćali kući, dedo bi me pitao: „Šta'š reć babi kad te bude pitala koliko je dedo popio?“

„Jedan čokanj!“ „Pa ja, al' zna ona, šta god ti rek'o, da je Đuro na dvi noge doš'o i otiš'o“.

Sad znam kad sam i ja djed da su njemu to bili najsretniji, a meni najbezbrižniji treni života moga.

Novembar, 2014.

**SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE**

Buket šarenih riječi

MOĆ je nemoć svoju priznati,
SNAGA sa slabosti se nositi,
DOBROTA je zlo u sebi prevladati,
SREĆA je danu novom se radovati,
ŽIVOT je nikad se ne predati,
SLOBODA je želji se radovati,
RADOST je tebe poznavati,
LJUBAV je ono sto umiješ dati,
VJERA je ono sto moraš imati,
SRCE je ono što ti želim pokloniti.

HRABROST je sve ovo ti priznati.

Malo pred 8. mart, 2014.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

M a s l i n a

Kad prerasteš njene skute

i kreneš svojim putem,

pamtiš uvijek krošnju,

sjene jedne žene,

i kroz nju zrake sunca

što te prate

do neminovna dana...

I kad se vratiš zatekneš panj

u kome samo srce za te kuca.

Pogled jedan i suza

da korijenje zalije

~

i iz svake bore

probiju mladice, tuge kore

i ona opet prolista...

bude mlada ko nekad, lijepa, ista...

Maslina je kao majka.

Ona čeka, ona ne zaboravlja, ona se nada

Ona je majka...

Roggel, maj, 2014.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

V o l i m   s l a t k o

Ne volim ribu, geršlo i grah,
jedem ih samo u krajnjoj nuždi.

Ne volim pile, ribu ni meso,
kako su slani obroci tužni.

Ne volim krompir, mrkvu, salate,
od toga moji organi pate.

Ne volim pite, lisnato tijesto
u srcu mome nemaju mjesto.

Volim slatko svake vrste
jedino tada obližem prste.
Baš me briga za te zube
usne mi služe da se ljube.

**SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE**

D u l f a t m e

Igrali smo, kao i obično, lopte na male na parkingu ispred zgrade „dvice“, kad Enu u po partije zovnu stara da mu nešto kaže, i on bez riječi ode. A nije nam pravo bilo - tamani zavatrili.

„Kaže stara da dođemo na baklavu kad završimo, danas je Bajram“.

I kad završismo, 'nako znojavi, Baja, Coka, Mica, ja i ko zna ko još, banusmo u ganjak, više žedni i znatiželjni nego li gladni.

„Samo se tu izujte i 'aj sjedite da se počastimo“, reče teta Ajša.

Kuća je odisala svježinom svježe krečenih zidova, opranih prostirki i slatkastim mirisom iz kuhinje.

„E ove godine čete probati nešto drugo, ima i baklave, al' sam napravila i đulfatme - to do sad niste probali“.

I na tanjur dobismo nešto ko kabastu, nezalivenu hurmašicu. Đulfatma se topila u ustima. Zalijevajući hladnom vodom iz Radobolje, šutke je marnusmo.

„Jel' dobro?“ Jes', bila je pravo prava. „Aj' sad na izvan“. „Fala teta Ajšo“.

I mi othrupismo ko što i u kuću nahrupismo, uz put natičući i šnjirajući tene.

Danas je i moja kuća čista i baklave ima, kao spomen na neke fine momente i vremena kad su ljudi imali mjeru, mjeru prema svemu.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

Štiglić

Štiglić je ptica što u kršu pjeva
i sunce mu godi,
muči se, al' leti u slavu slobodi.

Štiglić je ptica, u kavezu živi
i u njemu plače,
nada se svom letu ne želi da skače.

Uče ga da pjeva, ko slavuj, ko ševa,
a pjeva ko plače, a plače ko pjeva
i kada je žega, a i kada sijeva.

~

Uče ga bezbrigi, raskoši i modi
i on to čini iako ne godi,
perje mu je isto, nada se slobodi.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

M a s t i l j a v a   o l o v k a

Neko mi udunu svjetlo,
nesta šarenila ekrana,
nasta od bijela papira tama.
I zadrhta ruka, ko nekad od penkala.

I misli konfuzne skrenuše
na usne plave od mastiljave olovke,
drvene pernice, miris plastelina
i kožne tašne, tišina...

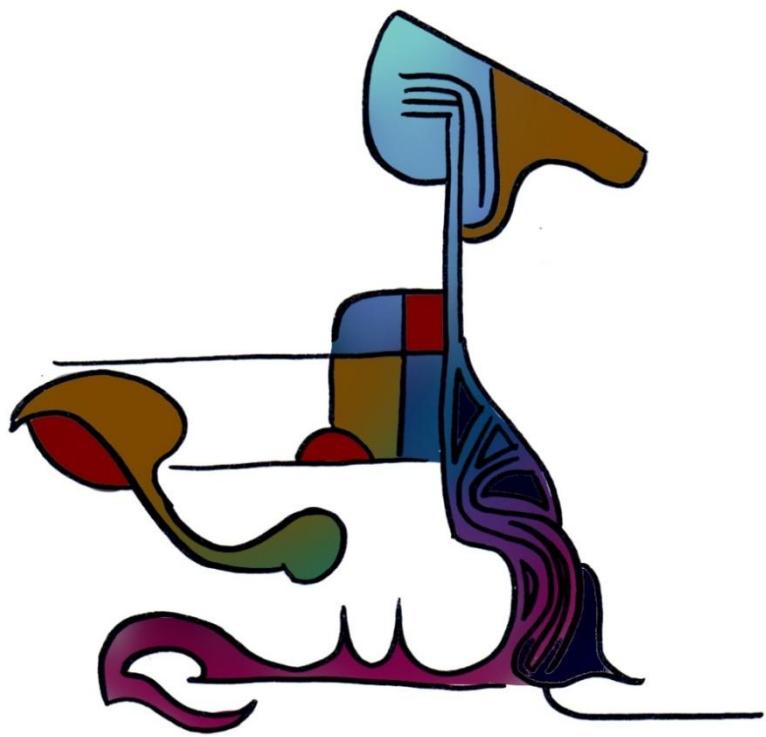
Nečitko, crno na bijelom, sjećanje
na neke glave šišane, plave mantije,
školske ormare, duge hodnike
i crne školske patike...

~

Klupa, treća do zida.
Ispred mene Sanja i Gordan,
kraj mene prelijepa Silva...
Red kosih linija, red pravih.
I onda kose opet, al u drugu stranu.
Između štrafti u teći
prve na slogove ispisane riječi.

Dugo je, predugo trajao taj prvi dan.
Nema povratka, život nije više igra...

Za zadaču prvu,
tri reda riječi MAMA,
kraj koje nacrtah malo srce.
Kao da mama, ne bude sama.
Promaših temu, nema škrabanja
i dobih prvog keca,
Jer sad smo đaci nismo više djeca.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD NE IZBRIŠE

Jadranski delfin

„Avenija '73“ je postala prvak Mahala, među 64 ekipe. Pobijedili smo u finalu Romijeve Vukove. Od Lea Hrvića dobili garnituru bijelih majica, jedan fudbal i dobre želje za iduću godinu. Svi igrači bijahu zapisani, pa i ja odem na jedan trening da me oprobaju. Još dok nam je oružar Melo dijelio isprane trening-dresove reče meni Zejnil Zeko Selimotić, tadašnji trener pionira: „Ti si mali, premal, nemoj se skidati, dođi dogodine... ako porasteš“. A ja i tad bio za čelo veći od njega.

Skrhan i povrijeđen pokupih prnje i ništa više ne osta od neprospavanih noći, pobjeda, prvaka mahala i sanjane Veležove sedmice. Valjalo je preživjeti poraz pobjednika i priznati da nije baš ništa i bez veze biti prvak mostarskih mahala baš te godine kad su Rođeni iz Mostara ispraćali goste tricama i peticama. Golemo je to bilo biti, kad je svako htio to biti, a samo je jedna „Avenija 73“.

Trebalo je smisliti novu životnu filozofiju i preživjeti. I nije mi trebalo dugo da sebe uvjerim da se možda nikad više neće roditi neko s Duškovom (Dušan Bajević) ljestvom, volejom i glavušom što gađa ćoše sa šesnaest, da nikad više neće neko znati loptom

pogoditi, a još bolje znati gdje će ona pasti ako promaši ko Kulje Vladić, da niko ne more opalit povratnu sa šesnaest ko Kana (Marko Čolić), proći desnom i zavrnut ko Rile (Aleksandar Ristić), klizeći napraviti i onda slalom do šesnaest ko Čorba (Džemal Hadžibadić) i niko nikad neće bit mangup ko Ćela (Jadran Topić) da guzicom štopa loptu protiv velikog Hajduka i da šamar opali Juri Jerkoviću.

Momak sanjaj druge snove, svijet snova i idola je širok i veliki...U školi sam bio već odmakao, pa sam i tu shvatio da nikada Tesla neću postati. Znači spuštaj letvu na niže i uzmi dobar zalet. A jest što jest, baš zbog malog popovog sina iz Smiljana kraj Gospića krenuo sam u tehničku školu. Prije par godina po otvorenju autoputa vidjeh skretanje za Gospic, skrenuh. Jebote, još i danas vukojebina, još i danas u minulim vjekovima. Svaka čast Nikola, velim. I onda, ne stidim se reći, malo sam gubio kompas u traženju idola kao i većina mojih vršnjaka, pa smo idole sezonski smjenjivali. Od prvenstva do prvenstva. Danu Koricu (atletika) je mijenjao Cerar (gimnastika), a njega Šurbek, Stipačić i Karakašević (stolni tenis), a ovu trojicu opet Tvrđić, Skansi, Šolman, Ćosić, Duci Simonović, Kapidžić (košarka).

Ljeti smo plivali, igrali gonje-ronje na bazenu, po Neretvi i Buni i tražili dobre pećine za skočit „Mostarsku lastu”, svaki put višu na putu ka konačnom

cilju, skoku sa Starog mosta. Ali tako visoko nikad ne stigoh, ostadoh na visini druge na mostarskom bazenu, jer na trećoj je moje junačko srce zatrokiralo. Tako je i Emir (Emir Balić) ostao na nebu nedostižnih zvijezda i nedosegnutih želja. U svrhu jačanja takmičarskog duha organizirane su noćne kružne trke na Aveniji (Avenija 14. februar), krale su se špere po građevinama i gajbe od pive da bi se teniski stol napravio, a koševi od bačvenskih obruča i iskrivljene žice, kovane ekserima za neku dasku, nicali su na sve strane, a najduže je trajao onaj iza garaža kod kamenog vrtića. Bizarno ili ne, sve smo sportove ganjali i divili se Parlovu i Benešu, al niko od raje nije ni pokušavao nešto s borilačkim sportovima, to je degenečenje tada bilo nekako ispod nivoa za nas prave Mostarce, nismo u takozvanoj plemenitoj vještini, na veliku radost naših roditelja, nikakvu plemenitost otkrili.

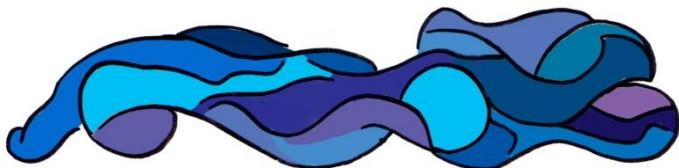
Vremenom se kod mene razvila jedna važna spoznaja, da nisam baš neki timski igrač, jer ne uživa svako u mom tjeranju savršenstva, živciraju, prigovaranju, lajanju, umiranju od ljepote i potezu više. Ali želja da u sportu nešto postignem još je tinjala. Bilo je ljetо moje dugo komarljansko (Komarna) od tri mjeseca davne sedamdeset i neke i Veljko je plivao s Visa u Split pa se i ja zapalio. Jedem jaja, pijem mlijeko i treniram. Namažem se maslinovim uljem i onda uz obalu do Čeline, pa drugi dan do Duboke, treći do

Kleka, trening za veliki poduhvat, sve za veliki cilj. Stara se krsti i lijevom i desnom i sigurno je kontala: "Bolje i ovo nego da cijeli dan čita" (ja, ja dragi moji, nekad je i to čitanje bio grijeh, ko neko ljenčarenje, kao "de radi nešto korisno". I onda dan Velikog poduhvata Komarna - Lanterna na Pelješcu, tri i pol morske milje, a to ti je brate još više kilometara, pa ti kraulaj. Ali nisam ja ON, pa sam plivao i naški i ženski i na leđa i paski i svakako, samo da isplivam. I isplivah. Kada ne dostigneš idole oni to ostaju i jedino što ti kao pokloniku ostaje je da se nadaš da idola sretneš, upoznaš, progovoriš s njim, da ga na tren osjetiš, da ga dotakneš i čaroliju tajne uspjeha probaš doseći. I licem u lice s legendom da budete, ti on jednak, onako ko ljudi.

I onda se krug jednog dana zaokruži, trideset žarkih ljeta poslije moga poduhvata i stvari legoše konačno na svoje mjesto. Prije par godina Veljko Rogošić u poznim godinama na preplivavanju Jadrana, starta rutu do Stona, slučajno ili ne, baš ispred moje kuće u Komarni. Bog te mazo, Veljko Rogošić ispred mene i moje kuće. Stajati kraj njega, par riječi razmijeniti i pohvaliti se svojim poduhvatom, slikati se i biti tako blizu uzora, a te sreće od mene. Djeca me kasnije hakala da sam bio kao malo dijete što je dobilo željenu igračku, a žena kaže: "Da si imao rep od sreće bi njime vrtio". Sve je snimljeno. Veljko je idol i ideal koji se teško dostiže, jer je on taj koji je išao do kraja i doticao granice

ljudskih mogućnosti, a to nije svakom dosežno, nema svako dar kojem bi se ostali divili. Valjda zato i postoje idoli, heroji legende, mitovi i mi ostali što se zovu obični smrtnici.

Od života svog svako napravi ono što je moguće i sad kontam da je moje najveće dostignuće u životu biti deda i ispričati unučetu prije počinka priču, svejedno bila to ona Veljkova o Visu, La Manšu ili Ontarijskom jezeru ili ova moja o Pelješačkom kanalu.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

B a b i n e p r i d i k e

„Polako, pazi na se!“

Jedem kajsije, umećem se,

trešnje sa špicama, šakom.

„Jadna ti guzica“.

Brat sjedi na ruti, ukecan jagodama.

Ograda puna kupina i glavaša.

„Nemoj u tuđe!“

Petrovače okilavile. Gladne mi oči.

Obijesno ose gađam bobama blatine.

~

„Fino beri, ne lomi!”

Ona u hladu štrika.

Lego pod koravac i

vodu žličim.

Mrak i žgaravica, gorim iznutra.

Rastovario burila s kenjca.

Žedna mi usta opet piju,

usna mi pukla, krv se skorila.

Pipam ko ledina ljeti usadu.

„Sad sam stavila mast, miruj”,

čujem babu gdje pridika.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD NE IZBRIŠE

Lažna priča krmeljuša

Proljeće je i jedno krilo smeđe ofarbanog duplog prozora bilo je širom otvoreno. I vedro se nebo ukazivalo kroz krošnju trešnje u cvatu. Čula ga je već kad je pustio česmu u banji "BRIJE SE, SAD ĆE" i odmah je pristavila i pritisnula ono drugo dugme na Blaupunktovom radiju što joj ga je poklonila kćerka iz Njemačke. Nada Mamula je pjevala *Moj dilbere*. Voda je kuhala i ona zali kafu. Kuhinja zamirisa zamamnim mirisom. Stavi Džezvu na tacnu između dva fildžana i šećerluka. Manu instinkтивno po mušemi brišući nepostojeće mrvice i popravi čoškove. GOTOVA JE - obraćala se ona nekom ko nije bio prisutan. I JA ĆU, reče unuk koji se igrao klikerima na sećiji. EVO NAPRAVILA JE BABA TEBI DJEČJU, BIJELU, DA SE S DEDOM SABEREŠ.

Ona se kretala sporo i ispunjavala svojom širokom pojavom prostor koji je preostao u maloj kuhinji između stola na sredini, kredenca u čošku, šporeta i sudopera na jednom zidu i sećije na drugom zidu. On dođe s ganjka. Ne gledajući okolo reče DOBRO JUTRO i sjede na stolicu, na svoje mjesto leđima okrenut prozoru. Ona gurnu prozor UBIT ĆE NAS PROMAJA. On pomilova unuka po glavi i izvadi

cigaretе iz džepа na košulji, zapali benzinskim upaljačem i povuče dim svim plućima, svim organima, cijelim bićem i činilo se da mu taj prvi dim dođe sve do peta, do tala. Oči mu pogledaše na plafon dok je dim uz nos ispuhivao. Stavi upaljač na cigarete i gurnu ih pored sive pepeljare od lijevanog željeza s likom morske sirene, uspomene iz zanatske škole u Sarajevu.

DE ODŠKRINI MALO PROZOR, ZATVORIT ĆU JA VRATA ZBOG DJETETA. Kuhinja se ispuni čudesnom mješavinom mirisa kafe, dima cigare, benzina iz upaljača, starih austrougarskih drvenih podova premažanih emulzijom, dedinog Briona i proljeća. Ona stavi kocke šećera u fildžan i promiješa uski otvor džezve, nakon što zali kašikicom hladne vode. Kajmak se zabijeli i ona ga zahvati kašikom i stavi na šećer u fildžanu. Odmjerenim ritualnim pokretom dosu onda kafu do zlatne crte na fildžanu. Šiċar krenu na desnu stranu. Samo se pogledaše. On srknu kafu i povuče opet dim, činilo se još više i dublje nego onaj prvi dim. MORA BITI DOBAR KAJMAK, TRI JE PUTA USKUHALA.

A GDJE JE MOJ KAJMAK? EVO TEBI TVOJ KAJMAK NA KRNU. HAJ PIJ, JEDI. Ona tад sjede, činilo se da muškima više ništa neće trebati, pa i ona srknu.

DOBRA, BAŠ DOBRO JAKA, OČI OTVARA, sama sebe pohvali. Gledala je njih dvojicu i mislila, mislila eto kako se baš jutros naradila, al eto fino joj, nije se

vele ni umorila. Fino što ima njih dvojicu, ima kome i opet ih je gledala s ljubavlju i ponosom, al krišom, da joj pogled ne uhvate, da se ne pohase.

Decembar, 2014.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Vanja - čekim te i za kastraša....

Imaš šibica, igrača?

Hoš se mijenjat? Evo ti tri za Kulju.

Njega ne mijenjam.

Oš tapke? Neću u tebe veća ruka.

A ploha? A-a jok, u tebe asfaltna, a i veća.

Pole-cijele, slike-bijele?

Znaš da to ne igram.

Oš klikera?

Hoću.

Supo il onako?

Supo.

Cmok il do tri?

~

Cmok.

Evo, roša je moja, čekim te iza kastaša...

I ja tebe čekim pred zgradom,

a ti na Siciliji igraš Nintendo...

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

S u m r a k

Kako je lijepo kad znaš da imaš negdje doći,
bez najave, kucanja,
na mjesto, u luku, u zagrljaj, pogled i toplinu ruku.

Kako je lijepo kad znaš da neko
samo, amo tebe čeka,
dom, majka, žena jedna, ljubav bezuvjetna.

Kako je lijepo kad postoji nada, želja
i snovi, nevini, neskriveni,
da ima sutra, buduće, ti moja i naši razgovori .

Sumrak je, bez tebe,
prođe još jedan dugi dan
umotan u tvoju blizinu, nikad neću biti sam.

Roggel, oktobar, 2012.

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

M o j   m o s t

„Ima jedan grad, ima jedno mjesto“,

veliki ljudi pričali su često.

„Ima jedan grad, ima jedan most“,

zadivljen je bio jedan velik gost.

„Ima jedan grad, ima jedna rijeka“,

rekli su mnogi za njegova vijeka.

Evlija je tuda proš'o carskim drumom,

Zuko je iš'o i cestom i šumom,

Ivo kad je stig'o očaran je stao,

da postoji raj tad je svaki znao.

~

Otišli su dalje pustolovi svijeta.

Za čuprijom krivom osta samo sjeta.

U zjeni im osta sjena, obris mosta.

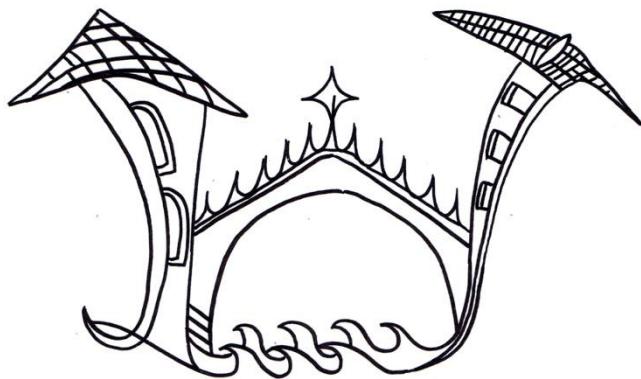
Ni riječi, ni hvale ne bješe im dosta.

To je moj most, rijeka i grad.

Mostarcu svakom od Boga dar.

Doći zauvijek možeš ostat tu,

odnijet ga možeš samo u snu.

SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE

N a k r a j u

Na kraju krajeva ja nisam sam,
sa mnom si ti i noć i dan,
sa mnom su ptice, sa mnom su ljudi.
Ne dajte nikome da me budi.

Na kraju,
prijatelju dragi,
hvala ti za tvoje dragocjeno vrijeme

*SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE*

Čakule

Čuju se po moru čakule da su u moru ajkule,

ne smijem se kupati jer će me progutati.

U plićaku vidim račiće, puža i crnog ježa,

vidi ga, on samo mene vreba.

Ma neću pokvasit ni malog prsta,

odluka moja je zadnja i čvrsta.

Tu su još hobotnice, meduze i ko zna sve šta,

more je golemo, strašno, a ja sam tako mal...

Hrabar sam ja, hrabar sam ja, al je nešto oblačan dan,
nije me strah, nije me strah, sutra ču, sutra će biti
sunčan dan.

**SAD, PRVI PUT, ZADNJI PUT I NIKAD VIŠE, DA SE NIKAD
NE IZBRIŠE**

M o č n e   v o d e

Danima oblaci, satima već list

Dugo sam na mostu mutnoga kanala.

JOŠ SE SJEĆAM.

Odakle sam mostova nema

više vode moćne igraju se lišćem,

bure vedre od neba duše.

Moj je sin našao kliker.

Samo toliko za tren dječje sreće.

Od kuda sam ,on neće biti.

Južnjaci su tu , sunce je nad Nizozemskom,

a naše su duše kraj bistre vode, oko je naše od druge
ljepote.

PISAC O SEBI

Roden sam 11. 12. 1957. godine u Tuzli. Otac je bio tehnički upravnik u rudniku u Banovićima, a majka babica u tamošnjoj ambulanti. I u jami i na porođajnom stolu ljudi su bliski, jer linija života i smrti je tu najtanja i ostaješ samo ako uz sebe imaš pravog druga.

Od njih i kroz njihova zanimanja naslijedih interes i ljubav prema čovjeku i njegovom djelu.

Prve godine svog ranog djetinjstva, sretno sam (po pričanju roditelja) protračio po Banovićima, Čitluku i njihovoј okolini. Sa četiri godine dolazim, vraćam se, s roditeljima u njihov rodni grad Mostar, među svoje u familiju na Rudnik i kasnije Aveniju. Tu sam pohađao i obdaništa i zabavišta i škole (deseta osnovna škola Braća Ribar i elektrotehnička - EMŠC), radio (Unis inženjering i Unis Telekom), oženio se, djecu dobio i imao bezbroj prijatelja i planova. U međuvremenu sam tri puta bio primoran napuštati voljeni grad na duže vrijeme i uvijek sam nastojao da se brzo vratim.

Godine 1976./77. u Sarajevu, bezuspješno sam probao studirati elektrotehniku, a 1978./79. godine u Rijeci i Zagrebu služio sam i odslužio vojni rok. Septembra 1993. krećem s familijom u izbjeglištvo u Nizozemsku Tu sam radio sve i svašta i stekao dvije diplome koje mi ne služe ni

za ukrasa, ali nisam postao gluplji učeći. „Miris Mostara“ je naziv moje prve zbirke pjesama, druga je „Lažne Priče“, treća „Duhovni Blizanci“, a četvrta „Pjevaj sa mnom“. Za slikanje ne znam koliko imam dara, ali s vremenom na vrijeme strefim temu i boju, pa tako zahvaljujući sličicama upoznah neke fine ljudе....

U mislima svakodnevno još se bavim sobom, Mostarom i Balkanom, unatoč pokušajima od sebe pobjeći - ne mogu...

Najveću titulu i priznanje dobio sam 28. 03. 2009. rođenjem moje unuke Lane, postao sam deda.

Ilustracije za ovu knjigu su radili Pavle Bošković rođen 12. 02. 1984. u Mostaru, učenik trećeg razreda Ateneum-a u Hornu, Nizozemska i Nikola Bošković rođen 17. 07. 1985. u Mostaru, učenik drugog razreda Gimnasium-a u Hornu, Nizozemska.

MOJE RANE SU ZACJELILE

Nisam imala dojam da čitam Zdenkove stihove i pričice. Gledala sam u njegove uratke i zaista u više navrata pomislila da sam se preselila u njegov rodni kraj, u njegov grad i bila dio njegovog djetinjstva i odrastanja. Toliko je zorno prikazao paralelu vremena u kojem je bio sretan i vremena koje mu je sada namijenjeno. I pjesme i priče vrtjele su se kao film u kojem je bio dijete, dječak, mladić i gdje mu je namijenjena uloga sretnog odrastanja. Kako je pjesnik i pisac, Zdenko Bošković, samo dobro uskladio vrijeme i likove! Opis i značaj svake osobe pogodio u toj mjeri da se zaista nađeš kao dio toga vremena. Imala sam dojam da sam dobro upoznala ljudе koje je volio i koji su voljeli njega. Teško bih izdvojila pojedine detalje njegovih opisa ljudi, krajolika, mosta, rijeke, kuća i ulica kojima je trčkarao da ne okrnjim njihovu ljepotu doživljenu u dječjim očima. Stihovi su mu jasni i puni neke čudne topline u kojima još uvijek sjećanja žive uvijek iznova osvježena tamo negdje daleko gdje diše. A rekao je u knjizi „moje su rane zarasle“... e, kako bi nas htio zavarati da baš do kraja ne razotkrijemo njegove emocije i nostalгију. Nije uspio. Gonjen je željom da što više oživi prošlost u kojoj je bio najsretniji i koja se ne može vratiti. Ljudе kojih više nema. Ako je već ne može vratiti, pjesmama i pričama drži je život i u

čitatelju budi emocije od suza do smijeha. Ne bih rekla da je ovo knjiga namijenjena djeci. Rekla bih: To je škrinjica uspomena za sve generacije koje će se tu naći. Baš u toj suzi koju on perom tako znalački sakriva. Njegova ljubav prema rodnom kraju je nezaustavljiva lavina koja se pretače u slova i to ga drži živim i ponosnim na svoje korijene. Nezaobilaznu paralelu povlači jer je stvarnost nezaobilazna. Ali vidljivo je i izmame suzu upravo oni stihovi i rečenice koji opisuju trenutke, mjesta i osobe koji su ga učinili najsretnijim u „neko drugo i drugačije vrijeme“ koje ne može vratiti, ali ga može perom učiniti vječnim.

Spisateljica: Zinka Čituš Čižmešija

S A D R Ž A J

Predgovor	5
Preporuka	6
Ujkine lažne priče	8
Sanić	12
Još se sjećam	13
Ljubimac	14
Neću u vrtić	16
Nikoline brojke	20
Nedosežno	21
Neko	21
Kred(o)a	25
Dedina plaža	26
Guske	30
Novi dan	32
Bogom dano	35
O kako sam Ducija mrzio	37
Dinkove zlatne koke	40
Ponekad	44
Ena i ja	46
Moć	48
Pavlova noša	50
Prvi dan proljeća	53
Šadrvan	54
Stih za malene	57
Stoj na rukama	59
Ljeto u Komarni	60
Unuka	63
Pero mađioničar	64
Zrnce istine	67

Započni dan s jednim smiješkom	70
Dejavu (maajka)	72
Zlaja i Baja - cigara mira	74
Hvala zaboravu	76
Šinteri	79
Upomoć nindže	82
Viktorove gume	86
Čekanje	88
Novi dan	91
Skakač	92
Naslijede	94
Vaš sin	96
Bartol	98
Krletka svakodnevnice	99
Sazviježđe troperaca	100
Ludi ljudi	101
Hercegovačka cesta	103
Čokanj	106
Buket šarenih riječi	107
Maslina	108
Volim slatko	110
Đulfatme	112
Štiglić	114
Mastiljava olovka	116
Jadranski delfin	119
Babine pridike	124
Lažna priča krmeljuša	126
Vanja - čekim te iza kastraša	129
Sumrak	131
Moj most	132
Na kraju	134
Čakule	135

Moćne vode	136
PISAC O SEBI	137
Moje rane su zacijelile - Zinka Čituš Čižmešija	139